

**EUROPOS INFORMAVIMO IR
KONSULTAVIMO GERIAUSIOS
PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI – ŽEMO
SLENKŠČIO MOKYMOSI GALIMYBĖS
ASMENIMS, ESANTIEMS NEPALANKIOJE
SOCIALINĖJE APLINKOJE**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**ON THE
MOVE**

Šis leidinys yra dalinai finansuojamas Europos Sąjungos. Leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

II MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ – KAIP ĮTRAUKTI ASMENIS IŠ PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ

1 Mokymasis visą gyvenimą	6
2 Švietimo informavimo principai suaugusiųjų mokymosi srityje	8

III GERIAUSIA INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO PRAKTIKA EUROPOJE IR ŽEMO SLENKŠČIO MOKYMOSI GALIMYBĖS ASMENIMS, ESANTIEMS NEPALANKIOJE ŠVIETIMO PADĖTYJE

1 Geriausi praktikos pavyzdžiai plačiai visuomenei	10
Mokymosi festivalis	10
Vyrų garažų asociacija	12
Atsipalaidavimas – veiksmas – konsultavimas	13
MoBiL	14
Keliaujanti paroda apie neraštingumą.....	16
2 Geriausi praktikos pavyzdžiai žemos kvalifikacijos darbuotojams	18
Projektas GO	18
ABAG Kelnas	20
ABC+	22
Mobilus mokymosi seminaras žemos kvalifikacijos moterims kaimo vietovėse	23
Raštingumas darbe	24
Paieškos sistema ir duomenų bazė Je Kunt Meer	26
3 Geriausi praktikos projektai migrantams	28
Quali-mugė	28
Mes nulemiame ateitį	30
S.P.R.A.R. sistema.....	32
MELETE	34
TEPROM	36
Naujoviški metodai ir praktinės priemonės, skatinančios socialinę integraciją	37
Gendalos	38
4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių	40
De Waterheuvel	40
Sveikata per kultūrą.....	42
Skanija vaizdas atgal	43
Amici per la strada	44
Atsiminimų namai.....	46
Crescere a cores.....	48
Hierbabuena	50
RADE Ltd.	52
Jackdrum: siek savo galimybių	53
Ryšių kūrimas	54
Biblioteca la Conca	56
Kalėjime jaunas	58
Įkvėpti – Suaugusiųjų programa	60
Gebėjimas, o ne neįgalumas darbo vietoje	61

IV Projekto išvados

I Įvadas

Šis leidinys yra Europos Sąjungos programos „Erasmus +“ finansuoto projekto „On the Move“ pagrindinis rezultatas. Kviečiame susipažinti su mokymosi visą gyvenimą konsultavimo veiklomis ir mokymosi galimybėmis žmonėms, likusiems už suaugusiųjų švietimo sistemos ribos. Projekto „On the Move“ tikslas – pasiekti asmenis, neturinčius jokio ryšio su tęstiniu mokymusi. Projekto vykdytojai siekia aprūpinti tikslines grupes švietimo gairėmis ir žemo slenksčio mokymosi galimybėmis jų bendruomenėse. Manome, kad šis metodas yra būdas sukurti mokymosi modelius ir parametrus su tikslinėmis grupėmis jų centre, kurie skatintų naudotojų motyvaciją, pasitikėjimą savimi ir socializaciją.

Konsultacijos apie informacijos sklaidą ir mokymosi siūlymai profesionalams yra nauja sritis suaugusiųjų mokymesi. Šie metodai yra inovatyvūs ir pažangūs, vis dar retai naudojami profesionalų ar institucijų, dirbančių šioje srityje. Siekdamas skleisti šias novatoriškas veiklas, projektas „On the Move“ surinko ir atrinko geriausius švietimo konsultavimo ir žemo slenksčio mokymosi galimybių praktikos pavyzdžius, kurie pristatomi šiame leidinyje ir projekto tinklalapyje www.onthemove-project.eu pateiktuose trumpuose videosiužetuose.

Projekto komandą sudaro formaliojo ir neformaliojo švietimo ekspertai iš:

- Austrijos (www.bfi.at)
- Vokietijos (www.team-training.de)
- Italijos (www.promidea.it)
- Jungtinės Karalystės (www.superact.org.uk),

kurie turi patirties suaugusiųjų mokymosi srityje ir darbe su pažeidžiamomis grupėmis.

- **Vytauto Didžiojo universitetas** (www.vdu.lt) koordinavo geriausių praktikos pavyzdžių Europoje atrinkimą.
- Miesto muziejus (Stadsmuseum) iš Švedijos (www.norrkopingsstadsmuseum.se) – vienas iš komandos narių, turintis patirties švietimo konsultavime visuomenės kultūriniame gyvenime.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Pirmoje leidinio dalyje dalinamės savo įžvalgomis, kaip įtraukti asmenis iš pažeidžiamų grupių į mokymosi visą gyvenimą procesus. Dėl turimos patirties kuriant švietimo konsultavimo pasiūlą ir įvardijimo tikslinių grupių, liekančių mokymosi visą gyvenimą nuošalyje, galime pasidalinti sėkmingos pasiūlos principais.

Pagrindinėje projekto leidinio dalyje pristatome įkvėpiančius ir vertus dėmesio projektus skirtingoms tikslinėms grupėms.

Jie buvo atidžiai atrinkti išanalizavus jų idėjas ir vykdymą. Manome, kad atrinkti projektai gali įkvėpti organizacijas ir specialistus, dirbančius suaugusiųjų ir tęstiniame švietime, be to, jie gali būti pritaikomi kitose šalyse, kitais mokymo tikslais ar kitoms tikslinėms grupėms. Vietiniai ekspertai iš švietimo, politikos, kultūros ir mokslo institucijų išanalizavo virš 100 projektų ir metodų, skirtų asmenims, nutolusiems nuo mokymosi visą gyvenimą, ir atrinko 32 geriausius projektus. Atrinktus projektus suskirstėme pagal tikslines grupes: plačioji visuomenė, žemos kvalifikacijos darbuotojai, migrantai ir asmenys iš pažeidžiamų grupių, pvz., su psichikos sveikatos sutrikimais. Prašome atkreipti dėmesį, kad geriausi pavyzdžiai gali būti pritaikomi kitoms tikslinėms grupėms ar temoms.

Paskutinė šio projekto leidinio dalis yra išvados, kuriose apžvelgiamos naujos, kaip pasiekti asmenis, liekančius mokymosi visą gyvenimą nuošalyje.

Tikimės, kad šis leidinys įkvėps jus naujoms idėjoms, kaip, nepaisant žmonių kilmės ir išsilavinimo lygio, įgyvendinti mokymąsi visą gyvenimą ir vystyti konstruktyvią patirtį.

**ON THE
MOVE**

II Mokymasis visą gyvenimą – kaip įtraukti asmenis iš pažeidžiamų grupių

Mokymasis visą gyvenimą yra skirtas visiems – kaip būtinybė nuolat besikeičiančiame 21-ajame amžiuje ir kaip galimybė kiekvienam vystyti ir formuoti savo gyvenimą.

Šiame skyriuje dalinamės mintimis apie mokymąsi visą gyvenimą asmenims iš pažeidžiamų grupių, o antroje jo dalyje pagrindžiame išsakytas mintis, pateikdami švietimo konsultavimo pasiūlymų rengimo principus.

1 Mokymasis visą gyvenimą

1 MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ

Europos Sąjungos ir jos narių poreikis plėtoti gyventojų gebėjimus reaguoti į nuolat besikeičiantį socioekonominį ir kultūrinį vystymąsi lėmė būtinybę skatinti mokymosi visą gyvenimą politiką siekiant:

- skatinti aktyvų pilietiškumą ir asmeninį išlaisvinimą;
- įtakoti kovą su socialine atskirtimi;
- skatinti lygias galimybes, socialinę integraciją ir įsidarbinamumą.

Mokymasis visą gyvenimą remiasi keliais mokymosi etapais: formalus, neformalus ir tikslinis. Taigi, mokymasis gali būti įgyvendintas specialiose institucijose, darbe (darbo metu arba po darbo) ir bendruomenėje.

Mokymasis visą gyvenimą yra pagrindinis veiksnys konkurencingumui, ekonomikos augimui, socialinei sanglaudai, aktyviam pilietiškumui ir asmens siekių įgyvendinimui. Teigiama, kad mokymasis visą gyvenimą yra tarsi autentiška socialinė praktika, skatinanti vidinius asmens pokyčius per subjekto tarpasmeninius santykius su grupe, ir kompleksinė visuomenės pokyčių sistema.

Siekiant vystyti teisingą mokymosi kelią ir norint sukurti sąlygas socialinei lygybei, nepakanka patvirtinti mokymosi svarbą skirtingais žmogaus amžiaus laikotarpiais. Būtina žmonėms sukurti realias galimybes prisitaikyti ir atsinaujinti. Atotrūkis nuo mokymosi visą gyvenimą yra esminis trūkumas, atskiriantis asmenis nuo pilietinės visuomenės. Asmenys, įgiję žemą pasirengimo lygį, yra pašalinami iš darbo rinkos pirmieji.

Mokymasis visą gyvenimą turėtų visiems leisti aktyviai formuoti savo gyvenimą ir sąmoningai su visuomene dalyvauti sprendimų, kurie turi įtakos gyvenimui, priėmimo. Modeliuojant švietimo programas ir socialinio mokymosi teorijos principus itin svarbu atsižvelgti į tai, kad mokymasis visą gyvenimą yra veiksmingas atsakas į pedagogikos sampratą – mokymas kaip šaltinis drauge su kitais šaltiniais, tokiais kaip mokymosi aplinka, įsitraukimas ir aktyvus dalyvavimas pačiame mokymosi procese. Mokymasis visą gyvenimą apie tam tikras socialinių iššūkių kategorijas specifinių objektų duotoje mokymosi sampratoje yra palankesnis, kai:

- konkretūs, pagrįsti ir realistiški tikslai;
- koreliuoja tarp identifikuotų objektų ir perduodamų žinių;
- taikomi mokymo metodai, kuriais siekiama skatinti dalyvavimą, įvairovę, bendradarbiavimą, palyginimą, šaltinių ir turinio dalinimąsi;
- profesionalūs ir motyvuoti pedagogai gali skatinti suaugusiuosius, kurie yra silpni ir nejaukiai jaučiasi mokydami. Tokiais atvejais formalus mokymasis yra tik iš dalies sėkmingas.

Mokymasis visą gyvenimą per formaliojo ir neformaliojo švietimo praktiką yra identifikavimo

proceso indikatorius, žinių, patirties, gebėjimų, įgūdžių ir metodų įgijimas asmeniniam ir profesiniam augimui. Tai lyg atsinaujinimas, elgesio kaita ir pabėgimas nuo tam tikro trapumo ir pažeidžiamumo.

Mokymasis visą gyvenimą yra tarsi lygybės švietime vertybė, siekis pašalinti suaugusiųjų mokymosi galimybes ribojančius veiksnius, socialinių, kultūrinių ir ekonominių pasirinkimų ir galimybių apribojimų apibrėžtis.

Mokymasis visą gyvenimą neturėtų būti suvokiamas kaip prisitaikymo prie darbo rinkos forma. Manymas, jog mokymasis yra pasiruošimas darbui, būtų pernelyg supaprastintas. Be abejo, mokymasis visą gyvenimą yra žinių šaltinis, kuris būtinas sėkmei besikeičiančiame gyvenime, prieš įeinant į darbo rinką. Taigi, pagrindinis mokymosi visą gyvenimą tikslas yra rasti tai, kas skatintų mokymąsi skirtingais žmogaus gyvenimo etapais. Pripažindami mokymosi vertę, atkreipiant dėmesį į amžiaus, kilmės ir tam tikrų sąlygų skirtumus, turėsite apgalvoti galimus mokymo ir efektyviausius priemonių naudojimo būdus, stebėdami ir lygindami naujus metodus. Be viso to, turėsite apgalvoti funkcinę mokymo aplinką. Mokymo ypatybės priklauso nuo aplinkybių: priverstinis ar savanoriškas mokymas; kultūrinis, socialinis, geografinis statusas; organinių ar funkcinių trūkumų buvimas; ekonominis nesaugumas ir kita. Kiekvienai pažeidžiamai žmonių grupei mokymasis visą gyvenimą padeda geriau adaptuotis prie aplinkos ir skatina vystymąsi. Jų išskirtiniai poreikiai reikalauja atitinkamų instrumentų ir mokymosi metodų.

Apskritai kalbant apie mokymą ir mokymąsi, dauguma organizacijų turėtų apibrėžti efektyvaus ir veiksmingo mokymo kokybės standartus,

tačiau painioja konkurenciją su bendradarbiavimu, mokymo stiliaus lankstumą ir prisitaikymą su žinių ir turinio perkėlimo būtinybe. Mokymosi visą gyvenimą poreikiai ir iššūkiai yra sprendžiami pasitelkiant švietimo praktiką, kuri nurodo vis skirtingas gaires ir kryptis. Daug kartų išbandytų modelių ir strategijų performulavimas ir esamų švietimo santykių naujas vystymas yra itin sudėtingas ir kompleksiškas. Dėl šios priežasties motyvacija teikti mokymosi visą gyvenimą galimybes yra esminis įsitraukimas į siūlomą švietimo modelį.

2 ŠVIETIMO INFORMAVIMO PRINCIPAI SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI SRITYJE

Žmonių nutolinimą nuo švietimo ir mokymosi lemia daugybė priežasčių. Dominuojanti priežastis yra socialinė atskirtis, kurios pagrindas – žemas išsilavinimas ir socialinis statusas, socialinių kontaktų stoka, fizinės ir psichologinės problemos. Nepalankioje padėtyje esančios žmonių grupės yra nepakankamai atstovaujamos visose Europos Sąjungos šalyse. Šios grupės dažnai jaučiasi atskirtos nuo egzistuojančių mokymosi pasiūlymų ir nežino, kaip galėtų jais pasinaudoti.

Tyrimai rodo, kad švietimo institucijoms trūksta pritaikytų metodų, kurie padėtų pasiekti nuo švietimo nutolusius asmenis. Institucijos dažnai nežino, kaip vystyti ir įgyvendinti suaugusiųjų mokymo paslaugas nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms. Būtina parengti ir įgyvendinti naujus metodus, įtraukti tikslinių grupių įvairovę ir papildyti mokymo programas su įgalinančiais ir konsultaciniais elementais.

Švietimo konsultavimu galima pasiekti nepalankioje padėtyje esančias žmonių grupes ir plėtoti (pageidautina – bendradarbiaujant su šiomis grupėmis) suaugusiųjų mokymams pritaikytus metodus. Pateikiame keletą esminių patarimų, kurie padės vystyti veiksmingus ir įvairius suaugusiųjų mokymo pasiūlymus.

Atkreipkite dėmesį į nepalankioje padėtyje esančių žmonių grupių įvairovę, specifines problemas ir poreikius

Pasiekti nepalankioje padėtyje esančias žmonių grupes reiškia, kad mokymų suaugusiems teikėjai žino, kurios grupės yra nepakankamai atstovaujamos jų mokymų siūlymams. Be abejo, taip būna ne visada. Yra daugybė žmonių – migrantai, neraštingi, žemą išsilavinimą turintys asmenys, (ilgalaikiai) bedarbiai, (buvę) nusikaltėliai, vartojantys narkotikus, psichikos sveikatos sutrikimų turintys asmenys – kurie tuo metu nedalyvauja mokymų pasiūlymuose, tačiau turi specifinių problemų ir poreikių.

Tikslinės grupės įvairovė, jų specifinės problemos ir poreikiai padės suprasti, kaip juos pasiekti, kur rasti ir kaip įtraukti į mokymo programas.

Atkreipkite dėmesį į nepalankioje padėtyje esančių ir nepakankamai atstovaujamų žmonių nuomonę

Konsultavimo strategijų vystymas yra glaudžiai susijęs su tikslinių grupių aktyviu įsitraukimu. Tikslinių grupių nuomonės, žinių ir supratimo įtraukimas į alternatyvių metodų vystymą ne tik bus veiksmingas, bet ir padidins mokymų teikėjų patikimumą bei tikslinių grupių norą dalyvauti mokymuose. Yra daugybė konsultavimo strategijų, kuriose tikslinės grupės veikia kaip bendraminčiai, tarpininkai, konsultavimo darbuotojai. Tikslinės grupės įsitraukimas padeda pasiekti nepakankamai atstovaujamas grupes ir tuo pačiu leidžia pasireikšti besimokantiems.

Analizuokite ir pašalinkite kliūtis

Žinojimas, į kurias tikslines grupes yra kreipiamasi, nebūtinai nukreipia į tam pritaikytus mokymo metodus. Mokymų suaugusiems teikėjai turi žinoti ir analizuoti specifines kliūtis, atbaidančias žmones nuo dalyvavimo mokymuose. Tomis kliūtimis gali būti teisinė sistema, finansinių išteklių trūkumas, psichologiniai barjerai. Tikslus žinojimas, kas sukuria atskirtį, padės vystyti ir/ar pritaikyti strategijas, kurios gali pašalinti šias kliūtis.

Vartokite suprantamą kalbą

Mokymo pasiūlymai turi būti parengti, pritaikyti ir vykdomi kuo suprantamesniu būdu. Suprantamos kalbos vartojimas yra būtinas mokymosi prieinamumui ir sėkmei. Lengvai suprantama kalba padeda įvairioms tikslinėms grupėms, pvz., žmonėms su mokymosi negalia, negimtakalbiams, ribotus skaitymo įgūdžius turintiems asmenims, žmonėms sergantiems demencija. Pateikiame keletą pagrindinių taisyklių, padėsiančių besimokantiems geriau įsisavinti rašytinę ir žodinę medžiagą:

- vartokite suprantamus žodžius, venkite svetimybų ar tarptautinių žodžių;
- daugiau vartokite veiksmažodžių, o ne daiktavardžių;
- rašykite ir kalbėkite trumpais sakiniais;
- kalbėdami venkite trumpinių ir skaičių;
- rašykite konkrečiai, venkite abstrakčių sakinių;
- venkite didelių skaičių ir procentinių verčių, naudokite palyginimus;
- sukurkite galimybes daugiafunkciniam supratimui naudodami nuotraukas, piktogramas;

- rašydami naudokite paragrafus ir antraštes;
- iliustracijas, spalvotus šriftus ir foną naudokite saikingai, šriftas turėtų būti aiškus ir įskaitomas;
- išbandykite medžiagą su tiksline grupe prieš jos viešinimą – tik tikslinė grupė galės pasakyti, ar medžiaga pakankamai suprantama.

Sukurkite bendradarbiavimo tinklą

Mokymų suaugusiems teikėjai turėtų sukurti bendradarbiavimo tinklą, į kurį įtrauktų netiesiogiai švietimo srityje dirbančias organizacijas ir institucijas, pvz., visuomenės centrus, psichikos sveikatos institucijas, socialines ar socialines paslaugas teikiančias organizacijas. Šios institucijos tiesiogiai dirba su nepalankioje padėtyje esančiais asmenimis, žino jų specifines problemas ir poreikius, gali jums padėti tiesiogiai pasiekti tikslines grupes.

Padarykite suaugusiųjų mokymus patrauklesnius

Vyraujantys mokymo pasiūlymai nėra savaime patrauklūs asmenims, nutolusiems nuo švietimo.

Šie žmonės gali dėl socialinės atskirties jaustis nejaukiai ir net nežinoti apie galimą naudą. Be abejo, būtina konkrečiai žinoti, kas nepakankamai atstovaujamoms grupėms yra patrauklu. Tai gali būti sertifikatas, galimybė susitikti su panašioje situacijoje esančiais žmonėmis. Tikslinių grupių problemų ir poreikių išmanymas gali būti naudingas rengiant tikslinėms grupėms priimtinus mokymo pasiūlymus.

III Geriausia informavimo ir konsultavimo praktika Europoje ir žemo slenksčio mokymosi galimybės asmenims, esantiems nepalankioje švietimo padėtyje

Pagrindiniame šio leidinio skyriuje pristatome 32 geriausius Europos projektus ir programas, kurie nagrinėja, kaip pažeidžiamų grupių asmenis įtraukti į mokymosi visą gyvenimą procesą. Pasitelkus išsamius tyrimus, kuriuos koordinavo Vytauto Didžiojo universitetas, buvo išrinkti geriausi projektai ir programos. Vietiniai ekspertai, švietimo specialistai ir politikai išanalizavo virš 100 projektų ir atrinko

geriausius tinkančius pasiekti tikslines grupes bei lengvai pritaikomus kitoms tikslinėms grupėms ar aplinkai. Tikimės, kad šie projektai jus įkvėps kuriant ir vystant mokymo programas, tinkančias žemą išsilavinimą turintiems asmenims, atitolusiems nuo švietimo, o gal net visiems besimokantiems.

1 GERIAUSI PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI PLAČIAJAI VISUOMENEI

Pirmajame leidinio poskyryje pateikiame bendruosius pasiūlymus ir projektus, kurie padeda žmonėms ugdyti mokymosi visą gyvenimą sąmoningumą, ypač nuo švietimo nutolusiems suaugusiesiems. Be plačiai paplitusių metodų, skirtų plačiai visuomenei, pateikiame įdomių projektų, skirtų tikslinėms grupėms: jauniems žmonėms, su neraštingais asmenimis dirbantiems specialistams, kaimo vietovėse gyvenantiems ir jaučiantiems socialinę atskirtį vyrams. Šie projektai išsiskiria galimybe jų modelius pritaikyti kitose šalyse, su kitomis tikslinėmis grupėmis, kitai tematikai.

Mokymosi festivalis

MOKYMASIS GALVA, ŠIRDIMI, RANKOMIS IR PĖDOMIS – VIEŠAS BENDRANACIONALINIS INFORMACINIS RENGINYS APIE MOKYMOŠI GALIMYBES. ŠVEICARIJA

1 Geriausi praktikos pavyzdžiai plačiai visuomenei

APIE PROJEKTĄ

Projektas yra paramos akcija, skatinanti kuo daugiau žmonių įtraukti į mokymąsi visą gyvenimą Šveicarijoje. Renginys vyksta kartą metuose ir trunka 24 valandas. Renginio metu siekiama kūrybiškais metodais motyvuoti suaugusius dalyvauti mokymuose ir suvokti mokymosi visą gyvenimą galimybes ir naudą. Šis renginys yra organizuojamas visuose Šveicarijos regionuose. 2014 m. buvo suorganizuoti 448 renginiai 36 Šveicarijos vietovėse. Šveicarijos suaugusiųjų švietimo federacija (angl. Swiss Federation of Adult

Education, SVEB) yra pagrindinė šio renginio organizatorė, koordinatorė ir informacijos (leidinių, plakatų, programos ir kt.) rengėja. Informacija yra nemokamai platinama vietiniams renginio organizatoriams. Renginio metu lankytojai yra kviečiami dalyvauti mokymuose. Federacija vietiniams renginio organizatoriams organizuoja mokymus įvairiomis temomis: komunikacija, žiniasklaida, projektų vadyba, tinklaveika. Visi renginio mokymai yra nemokami.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Šių renginių tikslas pasiekti plačiąją visuomenę, ypatingą dėmesį skiriant suaugusiems, nutolusiems nuo išsilavinimo. Renginys suburia švietimo specialistus, darbo biržos darbuotojus, politikus ir regioninių bendruomenių atstovus.

TIKSLAS

Renginių tikslas – motyvuoti žmones nenuolgti nuo švietimo ir dalyvauti mokymosi visą gyvenimą, naudojant kūrybiškus metodus. Renginio metu mažiau galimybių turintiems asmenims suteikiama proga dalyvauti tiek formalus, tiek neformalus mokymosi veiklose. Renginyje dalyvaujančios organizacijos turi galimybę kurti tinklus, rasti naujų partnerių švietimo sektoriuje.

METODAI

Be jau minėtų veiklų metodų, renginių dalyviai yra aktyviai įtraukiami į įvairius konkursus su prizais, pvz., „Superprotas“, „Švietimo peizažas“, „Žvaigždžių alėja“.

Vienas iš metodų yra „BeratungsMobil“ – mobilus raudonas angliškas dviaukštis autobusas, važiuojantis per šalies vietas, kuriose vyks šventė, ir kviečiantis žmones dalyvauti. Autobusas patraukia žmonių dėmesį. Dalyviams teikiamos tęstinio mokymosi konsultacijos, žmonės gali išbandyti įvairias veiklas ir taip įsisavinti žinias. Renginiuose dalyvauja ir cirko artistai, kurie dar labiau patraukia žmonių dėmesį.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Šio projekto idėja gali būti lengvai įgyvendinama ir kitose šalyse bei pritaikyta kitoms tikslinėms grupėms. Projekto tinklalapyje pateikta naudinga ir praktinė informacija, veiklos ir priemonės.

Šiuose renginiuose dalyvauja ne tik institucijos, dirbančios tęstinio mokymosi srityje, bet ir įvairios kompanijos, muziejai, bibliotekos, pristatančios plačias švietimo galimybes visuomenei.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projekto koncepcija gali būti lengvai pritaikoma įvairiuose švietimo sektoriuose, ji ekonomiškai itin efektyvi, siekiant atkreipti žmonių dėmesį į mokymąsi visą gyvenimą. Projekto veiklos – įvairios ir kūrybiškos.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

SVEB – Schweizerischer Verband f. Weiterbildung
 Kontaktinis asmuo – Ruth Jermann
 Tel. +49 44 319 71 70
 El. p. ruth.jermann@alice.ch
 Tinklalapis <http://www.alice.ch/de/lernfestival>

Vyrų garažų asociacija

VYRŲ ĮGŪDŽIŲ IR ŽINIŲ DALINIMASIS

AIRIJA

APIE PROJEKTĄ

Pastebėta, kad Airijos Mido grafystės bendruomenių veiklose didžiąją jose dalyvaujančių asmenų dalį sudaro moterys. Tuo tarpu vyresnio amžiaus vyrai, ypač gyvenantys vieni atokesnėse vietose, retai prisijungia prie socialinių veiklų. Siekiant paskatinti vyrų dalyvavimą, 2006 m. pavyzdžiu buvo pasirinktas Australijos modelis „Vyrų garažas“. Pasak prof. Bario Goldingo, modelio autoriaus, vyrai turėtų remtis petys petin, ne veidas veidu, siekiant rasti būdą, kaip lengviau bendrauti, dalintis savo patirtimi, atskleisti iššūkius ir poreikius per bendrą veiklą.

Tai nemokama programa, prie kurios vietiniai vyrai gali bet kada prisijungti. Ji skirta skatinti įgūdžių ir idėjų dalinimąsi bei įsitraukimą į bendras veiklas. Programos tikslas – sukurti paramos grupę vyrams, kurie savo bendruomenėje jaučiasi atskirti. Programoje numatytos įvairios veiklos: žaidimai kortomis, šachmatai, darbo kompiuteriu kompetencijų didinimas, pilatesas, senos žemės ūkio technikos remontas, baldų gamyba, išvykos. Airijos „Vyrų garažo“ asociacija buvo įkurta

2011 m. sausį siekiant plėtoti idėją ir programos veiklas.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Šio projekto modelis buvo sukurtas Australijoje ir sėkmingai perkeltas į Airiją. Modelis pritaikomas bet kurioje kaimo vietovėje ir bet kurioje šalyje, siekiant suburti žmones. Šį modelį sėkmingai taiko ir Didžioji Britanija, kurioje įsikūrę 16 garažų. Tiek Airijos, tiek Didžiosios Britanijos asociacijos teikia konsultacijas, kaip įrengti patalpas talkinant vietos advokatams, ir skelbia informaciją tinklalapiuose.

Garažai gali būti finansuojami narystės mokesčiu ir/ar ieškant rėmėjų, priklausomai nuo struktūros ir veiklų, pvz., galbūt grupė turės mokėti nuomą.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

„Vyrų garažai“ yra įkurti bendru interesu, dažnai veiklos yra susijusios su menais, amatais, techninių įgūdžių gerinimu. Vietoj to, kad darbas vyktų pavieniui, jis atliekamas bendruomenėje, taip skatinama socialinė dalyvių integracija, kuri yra itin naudinga gerai savijautai ir bendrai sveikatai. Tai puiki galimybė ir paramos tinklas nedirbantiems vyrams. Įgūdžių dalinimasis suteikia pasitenkinimo jausmą, duoda rezultatų, tuo pačiu prisidedant prie kažko, kas yra naudinga, kūrimo. Garažai yra tarsi socializacijos vieta, kuri kainuoja mažiau nei apsilankymas bare.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tinklapis www.menssheds.ie

Tel. +353 051 448 725

Tinklapis www.menssheds.org.uk

El. p. contact@ukmsa.org.uk

Kontaktinis asmuo – Mike Jenn,

tel. +44 7757 024749

Tinklapis www.meathpartnership.ie

Kontaktinis asmuo – Kay O'Conner,

tel. +353 46 9280 790

Atsipalaidavimas – veiksmas – konsultavimas

INFORMACINIS RENGINYS APIE MOKYMOSI GALIMYBES PARKE

AUSTRIJA

APIE PROJEKTĄ

Projektas buvo finansuotas Europos socialinio fondo, Federalinės švietimo ministerijos, Vienos miesto ir moterų draugijų. Projekto tikslinė grupė – pilnametystės sulaukę jaunuoliai, turintys švietimo spragų, ir jų socialinė aplinka, t. y. šeima, draugai, pažįstami. Projekto veikla vyksta Vienos (Austrija) parkuose vasaros mėnesiais. Projektas siūlo: jaukias zonas, į kurias yra kviečiami dalyviai, raginami įsitraukti į veiklą per informacinę medžiagą; konsultavimo ir veiklos zonas, kuriose išryškėja dalyvių įgūdžiai ir kompetencijos. Į įvairius dalyvių klausimus apie švietimo konsultavimą, praktiką, darbą, (finansinę) paramą yra atsakoma informaciniuose taškuose.

Jauki poilsio ir veiklos zona yra pagrindinė traukos vieta, kurioje veikia kilnojama dviračių remonto parduotuvė, grafičio siena, garso įrangos sistema, įvairūs prietaisai, skatinantys dalyvius išbandyti savo įgūdžius.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto idėjos tikslas – atrasti vietas, kuriose jauni žmonės norėtų leisti laisvalaikį, o jau tuomet ieškoti sąlyčio taškų su tikslinėmis grupėmis, bandyti rasti bendrą kalbą, skatinti jų susidomėjimą ir įgūdžių tobulinimą. Bendradarbiaujant su atsakingais asmenimis, lengviau atrasti tinkamas vietas tikslinių grupių susibūrimams ir efektyviai viešinti veiklą. Informaciniai lankstinukai ir kita medžiaga yra dalinami veiklos metu, norint pasiekti tikslines grupes. Aktyvus tokių viešų zonų tokių kaip parkas įtraukimas į veiklą mažina skepticizmą ir abejingumą. Didelis dėmesys skiriamas tinklaveikiai ir sinergijai.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Buvo pastebėta, kad kasmet vykdant veiklą, tikslinės grupės skaičius gerokai išaugo, į parkus atvykdavo vis daugiau dalyvių. Į veiklą buvo įtrauktos ir naujos tikslinės grupės – asmenys su priežiūra darbo vietose, pabėgėliai, vyresni žmonės, veikos ir medžiaga taip pat išsiplėtė.

Ypač pasiteisino veiklos organizavimas, bendradarbiaujant su regioniniais jaunimo specialistais, kurie užima dalyvių vaikus įvairiais žaidimais, piešimu, tuo tarpu dalyviai netrukdomi gali šviestis ir tobulinti savo įgūdžius.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Werkstaetten und Kulturhaus
Bildungsberatung in Wien
Kontaktinis asmuo – Ursula Königer
Tel. +43-6991-401 21-95
El. p. ursula.koeniger@wuk.at

MoBiL

MOKYMOSI PARDUOTUVĖ IR ŠVIETIMO ORIENTAVIMO INFORMAVIMAS BEI KONSULTAVIMAS.

VOKIETIJA

1 Geriausi praktikos pavyzdžiai plačiajai visuomenei

APIE PROJEKTĄ

Projektas finansuotas Vokietijos Badeno-Viurtembergo kultūros, švietimo ir sporto ministerijos. Pagrindinė projekto idėja yra padidinti žmonių, dalyvaujančių mokymėse visą gyvenimą, skaičių. Ypatingai norima pasiekti tuos, kurie nedalyvauja jokiuose tęstiniuose mokymuose. Projektas siūlo naujų būdų, kaip socializuoti žmones, pažinti tikslines grupes ir suprasti jų poreikius.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė – asmenys, nutolę nuo tęstinio mokymosi dėl asmeninių ar įvairių kitų priežasčių. Tai prastai besimokiusieji, turintys žemą išsilavinimą, tie, kuriems reikia valstybės paramos, besidomintys tęstiniais mokymais.

TIKSLAS

Projekto tikslas – padidinti tęstiniuose mokymuose dalyvaujančių asmenų, ypač vyresnių, skaičių. *MoBil* taip pat ieško naujų būdų, kaip pasiekti žemą išsilavinimą turinčius asmenis ir skatinti jų smalsumą bei susidomėjimą tęstiniais mokymais.

METODAI

MoBil stengiasi pasiekti žmones jų pačių aplinkoje. Tai reiškia, kad mokymosi galimybės turi pasiekti tikslinę grupę, o ne atvirkščiai. Pagrindiniai projekto komponentai:

1. Mokymosi parduotuvė – fiksuota kontaktinė vieta, kur konsultuojama ir nukreipama. Susidomėję asmenys gali užsukti į šias parduotuves darbo valandomis be išankstinės registracijos ir gauti informacijos apie tęstinius mokymus. Asmenys taip pat gali naudotis kompiuteriais ir rasti naudingos informacijos apie tęstinius mokymus.
2. Konsultavimas tikslinių grupių aplinkoje: gerovės ir socialinio darbo vietos, konsultavimo centrai, mokyklos, traukinių stotys, turgaus aikštės, futbolo turnyrai, rajonai ir pan.
3. Žemo slenksčio tikslinei grupei skirti seminarai, t. y. tarpkultūriniai susitikimai, interneto ir žiniasklaidos priemonių naudojimas, vokiečių, kaip užsienio kalbos, kursai, dokumentų pildymas ir pan.

MoBil taip pat siūlo neapmokestinti kursų, skatinant asmenis įsitraukti į tęstinius mokymus.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

MoBil tikslas – pasiekti asmenis jų pačių aplinkoje – pagrindinis šio projekto išskirtinumas. Šis metodas lengvai gali būti pritaikytas kitai pažeidžiamajai grupei ar mokymosi tikslui. *Mokymosi parduotuvės* taip pat yra svarbus aspektas, leidžiantis asmenims lengvai pasiekti konsultantus. Itin svarbu informuoti kiekvienos paramos organizacijos ar panašios institucijos, kurios tiesiogiai dirba su tikslinėmis grupėmis, darbuotojus apie projektą ir jo veiklas.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektu siekiama, jog švietimo veiklos turėtų pasiekti tikslines grupes, o ne atvirkščiai. Taip pat norima skatinti bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis, tikslinėms grupėms, siūlyti švietimo veiklas per egzistuojančius kontaktus ir bendradarbiavimą.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

ttg team training GmbH

Kontaktinis asmuo – Thomas Hipp

Tel. +49 7071 364384

El. p. thomas.hipp@team-training.de

[Tinklapis](#)

www.team-training.de/kurse/gewerblich.php

Keliaujanti paroda apie neraštingumą

RAŠTINGUMO MOKYMAS IR KALBOS ĮGŪDŽIAI

ŠVEICARIJA

1 Geriausi praktikos pavyzdžiai plačiajai visuomenei

APIE PROJEKTĄ

Keliaujanti paroda apie raštingumą yra projekto „Informacijos skleidimas apie neraštingumo keliamus sunkumus – žmonėms, kurie tiesiogiai kontaktuoja ar dirba su neraštingais ir mažai raštingais asmenimis“ (angl. „Raising awareness for literacy difficulties – for people who come in contact or work with weak performers in literacy“), trukusio keturis su puse metų, dalis, kurio tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į funkcinio neraštingumo fenomeną. Projektas apėmė visus trikalbius Šveicarijos regionus ir buvo vykdomas vokiškai kalbančios Šveicarijos skaitymo ir rašymo asociacijos (vok. Verein Lesen und Schreiben Deutsche Schweiz). Keliaujanti paroda yra vykusio projekto rezultatas.

Keliaujanti paroda jau buvo eksponuojama įvairiose vietose: įdarbinamumo centruose, bibliotekose, gatvėse. Ji buvo pristatyta ir kasmetinėje raštingumo konferencijoje Šveicarijoje.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė – asmenys, dirbantys su neraštingais ar sunkumų turinčiais asmenimis: įdarbinamumo centrų ir socialiniai darbuotojai, medikai ir visuomenė. Netiesioginė tikslinė grupė – neraštingi ar turintys sunkumų asmenys. Keliant raštingumo problemas jų pačių aplinkoje, tiesiogiai teikiama nauda patiems neraštingiesiems.

TIKSLAS

Keliaujančios parodos tikslas – mažinti neraštingumą, įvairius tabu bei prietarus ir suteikti kuo daugiau informacijos visuomenei. Gyvybiškai svarbi raštingumo tema tampa matoma.

Kitas ir ne ką mažiau svarbus tikslas yra parodyti, kad rašymas ir skaitymas – kompleksiniai įgūdžiai, kuriuos įgyti sunku, be to, kad reikalavimai skaitymui ir rašymui šiuolaikinėje visuomenėje yra gerokai aukštesni nei prieš keletą dešimtmečių.

METODAI

Keliaujanti paroda yra skirta seminarams ir pristatymams, vykstantiems viduje. Tiek susidomėję asmenys, tiek organizacijos gali nemokamai užsisakyti parodą ir pristatyti ją žmonėms kalbėdami apie raštingumo iššūkius. Vokiškai kalbančios Šveicarijos skaitymo ir rašymo asociacija yra parengusi parodos lankstinukų, atvirukų ir informacinių leidinių apie raštingumo iššūkius.

Keliaujanti paroda yra renginių, kuriais asociacija siekia atkreipti dėmesį į raštingumo problemas, integrali dalis. Ekspertai pristato raštingumo problemas ir rodo filmą „Boggsen“ (<http://www.boggsen.ch/>), kuriame supažindinama su kasdieninėmis neraštingų ar mažai raštingų žmonių problemomis.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Keliaujanti paroda yra tęstinis projektas, kurio sąnaudos, paruošus medžiagą, mažos. Projekto idėja gali būti pritaikoma kitoms tikslinėms grupėms ir temoms. Susidomėję asmenys ar organizacijos gali ja naudotis, todėl keliaujanti paroda ir papildoma medžiaga yra pritaikyta greitam ir veiksmingam plačiosios visuomenės informavimui apie aktualų klausimą.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Keliaujanti paroda yra lanksti koncepcija, kuri gali

būti naudojama bet kuriame švietimo sektoriuje. Tai ekonomiškai efektyvus būdas skatinti žmonių sąmoningumą ir kelti raštingumo problemas.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Verein Lesen und Schreiben Deutsche Schweiz
Mrs. Aschwanden

El. p. dt-ch@lesen-schreiben-schweiz.ch

Tinklapis www.lesen-schreiben-d.ch/sensibilisierungsprojekt.cfm

2 GERIAUSI PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI ŽEMOS KVALIFIKACIJOS DARBUOTOJAMS

Priežastys, kodėl suaugusieji nutolo nuo švietimo, yra įvairios: žemas išsilavinimas ar menka profesinė kvalifikacija, neraštingumas, nedarbas arba nenuolatinis darbas, žema šeimos socialinė padėtis, gyvenimas neišsivysčiusiame regione. Tyrimai rodo, kad tik apie 10 procentų žmonių, turinčių žemą išsilavinimą, dalyvauja tęstiniuose mokymuose, o universitetinį išsilavinimą turinčių asmenų, dalyvaujančių tęstiniuose mokymuose, skaičius yra 4 kartus didesnis. Dalis projekto „On the Move“ atliktų tyrimų buvo skirti ir žemą kvalifikaciją turintiems darbuotojams, siekiant paskatinti jų dalyvavimą tęstiniuose mokymuose ir stengiantis atrinkti sėkmingus ir lengvai pritaikomus pavyzdžius.

Projektas GO

PAGRINDINIŲ SUAUGUSIŲJŲ ĮGŪDŽIŲ SKATINIMAS

ŠVEICARIJA

2 Geriausi praktikos pavyzdžiai žemos kvalifikacijos darbuotojams

APIE PROJEKTĄ

Projektas, kurį vykdė Šveicarijos suaugusiųjų mokymo federacija (angl. Swiss Federation for Adult Learning) ir „Interkantonale Konferenz für Weiterbildung IKW“, siekia plėtoti, tobulinti pagrindinius suaugusiųjų, ypač dirbančiųjų, įgūdžius. Projektas buvo vykdomas dviem etapais: 2009–2011 m. didelėse įmonėse; 2012–2015 m. orientuotasi į mažas ir vidutinio dydžio įmones.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė – žemos kvalifikacijos darbuotojai ir įmonės Šveicarijoje.

TIKSLAS

Projekto tikslas – identifikuoti ir vystyti žemą kvalifikaciją turinčių darbuotojų pagrindinius įgūdžius. Mokymai yra individualūs, atsižvelgiama į darbuotojų poreikius, siekiama pagerinti jų pagrindinius įgūdžius – darbas kompiuteriu, kalba, matematika ir kita. Yra stebimas asmeninis ir profesinis tobulinimasis, todėl dalyviai įgauna dar daugiau pasitikėjimo. Įmonės, dalyvaujančios projekte, investuoja į savo darbuotojų tęstinį mokymą ir pasiekia gerų rezultatų tiek pačiai įmonei, tiek darbuotojams. Jaučiama ir didesnė darbuotojų motyvacija bei lankstumas.

METODAI

Atsižvelgdami į įmonių poreikius ir iššūkius, GO kuria mokymus. Penkių žingsnių metodas garantuoja efektyvius mokymus, naudojant konsultavimo koncepciją. Mokymai vyksta įmonėse.

Mokymai vykdomi penkiais etapais pačiose įmonėse:

1. Profilio reikalavimai – kompetencijų, reikalingų konkrečioje darbo vietoje, nustatymas.
2. Poreikių įvertinimas – tęstinių darbuotojo mokymų poreikių nustatymas.
3. Mokymų programa – mokymų vykdymas.
4. Pritaikymas – įgytų žinių pritaikymas darbo vietoje.
5. Mokymų įvertinimas.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto metodai gali būti lengvai pritaikomi ir kitose šalyse. Projekto tinklalapyje pateikiama daugiau informacijos ir galimybė patikrinti savo darbuotojų poreikius tęstiniams mokymams (www.weiterbildung-in-kmu.ch).

Projekto rengėjai yra paruošę priemonių rinkinį, kuris padeda nustatyti pagrindinių įgūdžių gerinimo poreikius; pilotinio projekto veiklų tyrimą; internetines gaires „Suaugusiųjų pagrindinių įgūdžių skatinimas įmonėse“; dokumentų duomenų bazę; seminarų medžiagą tęstiniams mokymams vykdyti; įgyvendinimo planą ir praktinių priemonių paketą.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas GO siūlo mokymų vykdytojams priemonių rinkinį, kuris padeda nustatyti įmonių darbuotojų įgūdžių lygį ir mokymų bei konsultavimų įmonėse poreikį.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Schweizerischer Verband fuer Weiterbildung
SVEB

Kontaktinis asmuo – Cäcilia Märki

El. p. caecilia.maerki@alice.ch

Tinklalapis www.alice.ch/de/sveb/projekte/abgeschlossene-projekte/foerderung-von-wenig-qualifizierten/go/

Įrašai www.weiterbildung-in-kmu.ch/default.aspx?code=0403

ABAG Kelnas

DARBO KALBOS MOKYMOŠI GALIMYBĖS ŽEMOS KVALIFIKACIJOS DARBUOTOJAMS

VOKIETIJA

2 Geriausi praktikos pavyzdžiai žemos kvalifikacijos darbuotojams

APIE PROJEKTĄ

„ABAG Kelnas“ projektas buvo finansuotas Vokietijos švietimo ir mokslo ministerijos, vykdytas „Lernende Region-Netzwerk Köln e.V.“ ir Kelno miesto. Projektas skirtas turintiems žemą kvalifikaciją ir neraštingiems Kelno įmonių darbuotojams. Jį sudaro darbo srities pagrindinis išsilavinimas ir raštingumo kursai. Projekto ambicija – tvarus kursų įgyvendinimas įmonėse.

„ABAG Kelnas“ identifikavo Kelno įmonių darbuotojų poreikius, pagal kuriuos ir buvo sukurta medžiaga seminarams ir mokymams šiomis temomis: skaitymas, rašymas, aritmetika, IT, komunikacija, sveikatos priežiūra, kultūrinis švietimas ir kita.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė buvo pasirinkti žemą kvalifikaciją turintys ir neraštingi mažų, vidutinių ir didelių Kelno įmonių darbuotojai. Specialūs seminarai, mokymai ir kitos programos buvo įgyvendintos siekiant palaikyti darbuotojus jų kasdieninėje darbinėje veikloje. Mokymų ir švietimo tipai gali būti kintantys ir įvairūs, priklausomai nuo tikslinės grupės poreikių.

TIKSLAS

Šio projekto tikslas yra sumažinti gana didelį neraštingų ir žemą kvalifikaciją turinčių darbuotojų koeficientą ir pasiūlyti jiems galimybę pasivyti savo kolegas, turinčius daugiau žinių ir didesnes kvalifikacijas. Neraštingi ir žemą išsilavinimą turintys žmonės darbinėje veikloje susiduria su įvairiais iššūkiais, pvz.: nemoka pildyti dokumentų, negali perskaityti grafikų ar elektroninio laiško. Žmonės susiduria su sunkumais, atsilieka nuo kitų, o tai gali lemti nevisišką pareigų atlikimą ar net darbo praradimą.

METODAI

Norėdami išsiaiškinti tikslinės grupės poreikius ir sunkumus, žemą kvalifikaciją turintiems asmenims keliamus reikalavimus, projekto koordinatoriai bendravo su įmonių prižiūrėtojais. Koordinatoriai bendravo ir su tiksline grupe, siekdami išsiaiškinti jų požiūrį ir poreikius. Surinkta informacija iš dviejų šaltinių buvo itin naudinga.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto idėja ir veikla gali būti lengvai pritaikomi ir kitoms tikslinėms grupėms, miestams ar šalims. Svarbiausia – pasiekti tikslines vietas ir tikslines grupes, pvz., darbo vietose. Seminarų, mokymų medžiaga turėtų būti itin lanksti ir koncentruota į besimokantįjį.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas *ABAG Kelnas* buvo planuotas specifinei, nepalankioje situacijoje esančiai tikslinei grupei. Projekto įgyvendinimas yra gan lankstus ir koncentruotas į besimokantįjį. Projekto rezultatai parodė, kad besimokančiųjų darbuotojų ir

įmonių pasiekimai buvo puikūs. Svarbus ir bendradarbiavimo aspektas – tikslinės grupės buvo pasiektos jų darbo vietoje, t. y. įmonėse.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Lernende Region - Netzwerk Koeln e.V.
Kontaktinis asmuo – Sabine Schwarz
Tel. +49 221/9908 29-236

ABC+

INTERNETINĖS MOKYMOŠI GALIMYBĖS ŽEMOS KVALIFIKACIJOS DARBUOTOJAMS

VOKIETIJA

APIE PROJEKTĄ

„ABC+“ yra tęstinis „ABC“ projektas, kuris apima virtualią pagrindinio išsilavinimo platformą. Tikslinė grupė yra neraštingi asmenys, dirbantys maisto gaminto, valymo ir sodininkystės sferose.

Projektas vystė internetinę platformą ir nemokamą programą, kuri gali padėti neraštingiems asmenims patiekti tobulinti savo įgūdžius. Programą sudaro vaizdinė medžiaga, žodynai (maisto gaminto, valymo ir sodininkystės tematika), įvairios užduotys, žaidimai, kurie gali padėti neraštingiems asmenims išmokyti skaityti, rašyti, skaičiuoti. Projektas buvo bandomas ir įgyvendintas su neraštingais asmenimis ir specialistais, turinčiais ilgametės darbinės patirties su šiomis tikslinėmis grupėmis.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė yra neraštingi asmenys, šiek tiek turintys vokiečių kalbos žinių, ypač dirbantys maisto gaminto, valymo ir sodininkystės sferose. Būtent šių sferų darbuotojai yra labiausiai neraštingi Vokietijoje. Buvo sukurta virtuali platforma, todėl tikimasi pritraukti visus šalies neraštingus asmenis.

TIKSLAS

Projekto tikslas – sukurti internetinę platformą su medžiaga (užduotys, pratimai, filmai, žodynai ir kt.), kuri skirta tikslinių grupių poreikiams tenkinti. Medžiaga buvo išbandyta ir patvirtinta akademikų. Prieiga prie platformos ir naudojimas medžiaga – nemokamas.

METODAI

Tęstinio projekto rengėjams tikslinė grupė buvo gerai pažįstama iš prieš tai vykdyto projekto. ABC+ naudoja filmus, žodynus, mokomuosius žaidimus, specifines užduotis, matematinius galvosūkius ir kt. Siekiant pritraukti tikslinę grupę ir paskatinti jos naudojimąsi platforma, informacija ir projekto tinklapio nuoroda buvo siunčiama maitinimo, valymo ir sodininkystės įmonėms, įvairioms organizacijoms.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto veikla yra inovatyvi ir pritaikyta tikslinei grupei. Reikia pripažinti, kad projekto platforma gana brangi, o jos vystymas, išbandymas ir vykdymas – ilgai trunkantis. Bet kokių atvejų, projekto rezultatai yra tvarūs.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

ABC+ plėtoja darnias galimybes neraštingiems darbuotojams patiekti nustatyti savo mokymąsi, jo laiką ir būdą. Prieiga ir naudojimas medžiaga – nemokamas, o veiklos vykdymas galimas prisijungus kompiuteriu.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Achim Scholz

El. p. kontakt@abc-projekt.de

Tinklalapis www.abc-projekt.de/abc-plus

Mobilus mokymosi seminaras žemos kvalifikacijos moterims kaimo vietovėse

AUSTRIJA

APIE PROJEKTĄ

Projektas – lankstus mokymosi pasiūlymas, skirtas kaimo vietovėms. Projekto tikslas – suteikti mokymosi galimybes neišsilavinusioms moterims, siekiant gerinti jų pagrindinius informacinių ir komunikacinių technologijų, kalbos, bendravimo ir nusiteikimo mokytis įgūdžius.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto veikla nukreipta tiesiogiai į tikslines grupes, sukuriant individualų mokymosi tvarkaraštį ir įvardinant mokymosi tikslus drauge su kiekviena mokymosi dalyve. Palaipsniui dalyvės yra nukreipiamos savarankiškam mokymuisi. Turinio taikymas yra svarbiausia programos dalis. Programa yra struktūrizuota ir apima 200 mokymo elementų. Kiekvienas elementas skirtas specifinei temai, numatytas jo mokymosi laikas. Šie elementai yra adaptuoti atsižvelgiant į dalyvių poreikius, kompetenciją ir galimybes. Programą sudaro:

- Susipažinimas ir komandos vystymasis.
- Išsilavinimo nustatymas – skaitymas, rašymas, kalbėjimas.
- Bendravimo įgūdžiai – klausymas ir kalbėjimas.
- Informacinės ir komunikacinės technologijos bei elektroninės aplikacijos.
- Mokymosi įgūdžiai – mokymasis mokytis.
- Savarankiškas mokymasis.

Vienas iš svarbiausių šio projekto bruožų – bendradarbiavimas su atitinkamomis bendruomenėmis, su kuriomis vykdomas projektas. Bendruomenės yra gana jautrios holistinio ugdymo strategijos kaimo vietovėse temai, todėl jos aktyviai prisideda prie mokymosi pasiūlos įgyvendinimo. Bendradarbiavimas su vietovių merais, vietinių valstybinių įmonių atstovais skatina spartesnę tikslinės grupės pasiekimą, tinkamos vietos suradimą, informacijos sklaidą ir projekto rezultatų kokybę.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Šis projektas įrodė, kad tinkamai pasirinktu būdu moterys, gyvenančios kaimo vietovėse, gali dalyvauti programoje, o mokymai pagal

jų poreikius ir galimybes vykdomi sėkmingai. Bendruomenės, prisidėjusios prie veiklos, įgauna bendrumo jausmą ir tiesioginę naudą, taip pat gerėja jų gyvenimo kokybė.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Frauenstiftung Steyr

Kontaktinis asmuo – Sabine Fischer

Tel. +43-7252-87373

El. p. sabine.fischer@frauenstiftung.at

Tinklapis www.frauenstiftung.at

Expertinnenetzwerk „learn forever“

Tinklapis www.learnforever.at

Raštingumas darbe

RAŠTINGUMO GALIMYBĖS NERAŠTINGIEMS DARBUOTOJAMS

PRANCŪZIJA

2 Geriausi praktikos pavyzdžiai žemos kvalifikacijos darbuotojams

APIE PROJEKTĄ

Raštingumas darbe – europinis projektas, kuris buvo finansuotas Europos Komisijos programos „Mokymasis visą gyvenimą“. Projektas buvo įgyvendintas tarptautinių partnerių: ALPES (Prancūzija), BFI OÖ (Austrija), CDI (Prancūzija), Zukunftsbau (Vokietija).

Raštingumas darbo vietoje reiškia įgūdžius – raštingumas, kalba, skaičiavimas, informacinės ir komunikacinės technologijos, kurie yra reikalingi šiuolaikinėje darbo rinkoje. Raštingumas darbo vietoje yra gan didelis iššūkis, turint galvoje, kad 80 milijonų suaugusiųjų Europoje – trečdalis darbo jėgos – yra įgiję gana menkus įgūdžius. Skaičiavimai rodo, kad 2010–2020 m. žemos kvalifikacijos darbų skaičius Europos Sąjungoje sumažės beveik 30 %.

Tai reiškia, kad šiuolaikinė rinka reikalauja geresnių įgūdžių ir aukštesnio išsilavinimo. Tikėtina, kad ateityje darbo vietos bus dar labiau susijusios su raštingumu. Taigi, raštingumo lygio gerinimas darbo vietoje yra įmonių ir darbo vietos vystymasis.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė – neraštingi darbuotojai, įmonės, samdančios neraštingus asmenis, specialistai, dirbantys su neraštingais darbuotojais.

TIKSLAS

Pagrindinis projekto tikslas – vystyti ir gerinti raštingumo darbo vietoje kokybę Europoje, gerinant darbuotojų ir įmonių veiklą.

METODAI

Kova su neraštingumu yra glaudžiai susijusi su darbo vieta. Įmonės visai neseniai įvardino šį fenomeną dėl ekonominių pasikeitimų ir kokybės procedūrų, kurios įtakoja visą produkcijos tinklą, įskaitant žemos kvalifikacijos darbuotojus, naudojimąsi informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis. Dažnai raštingumo seminarai, vedami įmonėse, nėra glaudžiai susiję su įmonių ir neraštingų asmenų poreikiais, todėl būtina juos vystyti ir tobulinti.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto pradžia paremta Naujojoje Zelandijoje atliktu tyrimu, metodologinėmis suaugusiųjų mokymų gairėmis bei tinklapiu, siekiant atkreipti įmonių dėmesį.

Per dvejus metus projekto partneriai adaptavo metodologines gaires ir tinklalapį, skirtą įmonėms, kuris buvo plėtojamas Naujosios Zelandijos organizacijos. Antrajame projekto etape adaptuota medžiaga buvo bandoma šešiose Austrijos, Prancūzijos ir Vokietijos įmonėse su 30 darbuotojų. Siekiant išbandyti naujus metodus, buvo suorganizuoti ir mokymų seminarai specialistams, dirbantiems su tikslinėmis grupėmis.

Galiausiai, siekiami skatinti raštingumo darbo vietose mokymus, projekto partneriai suorganizavo įmonių sąmoningumo didinimo kampanijas.

Metodai yra specialiai sukurti neraštingiems darbuotojams. Jie buvo išbandyti ir pripažinti trijose šalyse, lengvai gali būti pritaikyti ir kitose valstybėse.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tinklapis www.literacyatwork.eu

A.L.P.E.S., PRANCŪZIJA

Kontaktinis asmuo – Claire Marx

El. p. c.marx@alpes-formation.fr

C.D.I., PRANCŪZIJA

Kontaktinis asmuo – Noëlle Tassy

El. p. tassy.noelle@cdinnov.com

bfi OÖe, AUSTRIJA

Kontaktinis asmuo – Angela Feichtinger

El. p. Angela.Feichtinger@bfi-ooe.at

Zukunftsbau GmbH, VOKIETIJA

Kontaktinis asmuo – Dr. Klaus J. Bunke

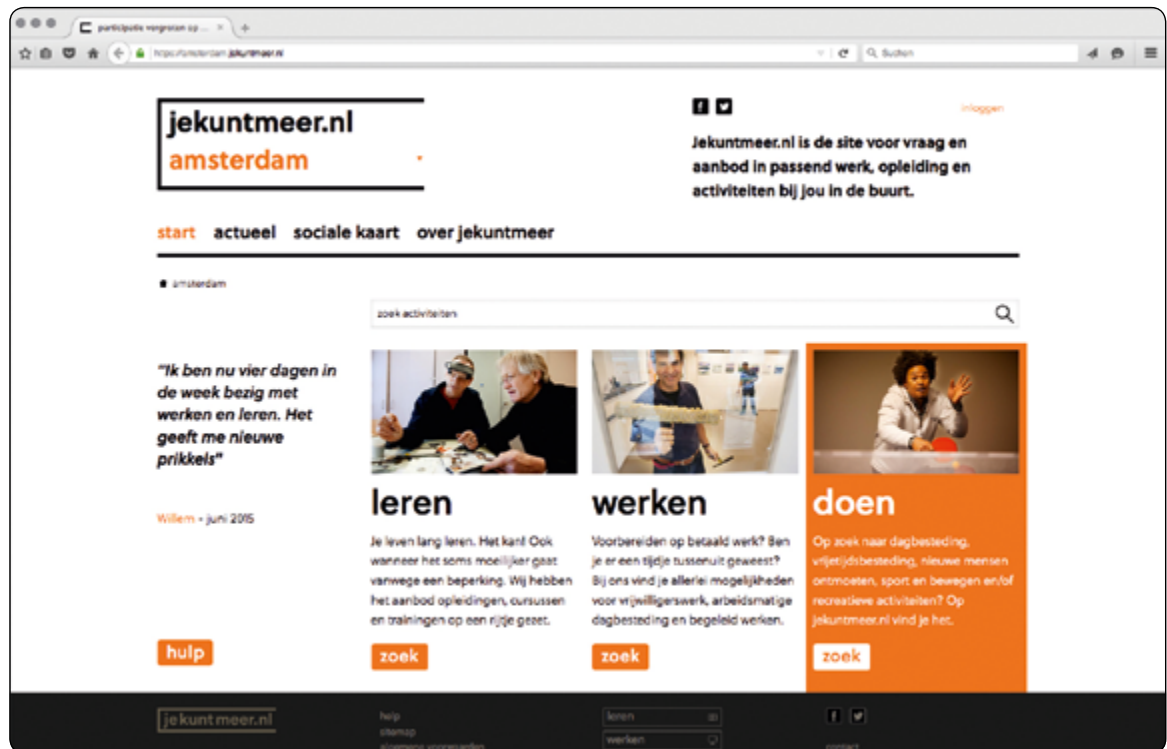
El. p. kjbunke@zukunftsbau.de

Paieškos sistema ir duomenų bazė Je Kunt Meer

DARBO GALIMYBĖS ŽEMOS KVALIFIKACIJOS ASMENIMS

NYDERLANDAI

2 Geriausi praktikos pavyzdžiai žemos kvalifikacijos darbuotojams

APIE PROJEKTĄ

„Jekuntmeer.nl“ – „De Omslag“ nepriklausomas ir ateities vizijos projektas, skirtas įsidarbinamumui. „De Omslag“ yra kelių organizacijų, dirbančių sveikatos ir gerovės, socialinės reabilitacijos, priklausomybių, paramos negalią turintiems asmenims, švietimo sektoriuje, ašis. Remiant ir siejant šias organizacijas, siekiama pritraukti ir integruoti nepalankioje situacijoje esančius asmenis.

TIKSLINĖ GRUPĖ IR TIKSLAS

Tinklapis *jekuntmeer.nl* pateikia išsamią galimybių mokytis, dirbti ir veikti Amsterdame, Utrechte bei Leidine apžvalgą. Tinklapyje galima rasti informacijos apie darbo rinkos bei mokymosi paklausą ir pasiūlą, ypač aktualią nepalankioje situacijoje esančioms grupėms. *Jekuntmeer.nl* yra skaitmeninis socialinis žemėlapis, apžvelgiantis galimas veiklas, darbo ir mokymosi galimybes tikslinėms grupėms ir socialinėms organizacijoms. Tinklapis prieinamas visiems, tačiau yra orientuotas į nepalankiose situacijose esančius asmenis, norinčius aktyviai veikti visuomenėje.

Tikslinės projekto grupės yra šios: asmenys, sergantys autizmu, demencija, lėtinėmis ligomis; benamiai; asmenys, turintys mokymosi negalią, psichikos sveikatos sutrikimų, patyrę smegenų traumas; vartojantys alkoholį ir narkotikus; turintys regėjimo ar klausos negalią; migrantai; jauni rizikos grupėje esantys asmenys ir kiti nepalankioje aplinkoje esantys žmonės. Visos šios grupės susiduria su sunkumais bandydami susirasti darbą bei mokymosi galimybių, todėl joms reikia ypatingos paramos ir sistemos mokymosi bei darbo rinkos aplinkoje.

Darbo, veiklos ar mokymosi galimybių teikėjai dažniausiai yra socialinių paslaugų ar organizacijų savanoriai iniciatoriai.

METODAI

Tinklapis *jekuntmeer.nl* buvo sukurtas glaudžiai bendradarbiaujant su paramos organizacijomis Amsterdame, Utrechte, Leidene. Socialinių paslaugų teikėjai tiesiogiai plėtoja tinklapį ir prisideda prie turinio.

Tinklapis suteikia galimybę nepalankioje situacijoje esančioms grupėms ieškoti tinkamo darbo, veiklos ar mokymosi pasiūlymų. Naudotis tinklapiu yra patogų, jame yra paieškos ir filtravimo funkcijos, galimybė pagal asmeninius poreikius ir susidomėjimą surasti pasiūlą. Ieškoti galima savarankiškai, be tarpininko paramos.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Kiekviename projektą įgyvendinančiame regione yra paskirtas tinklapiu administratorius, kuris bendradarbiauja su gerovės ir paramos organizacijomis ir yra atsakingas už tinklapiu turinį.

Darbo, veiklos ir mokymosi galimybių teikėjai yra apmokomi ir konsultuojami administratoriaus, kuris padeda jiems įkelti informaciją apie įvairius pasiūlymus į tinklapį. Tokiu būdu pasiūlymai yra prieinami ir viešai skleidžiami, o galimybių teikėjai yra aktyviai įtraukiami, siekiant tinklapį padaryti informatyvesnį. Teikėjai prisidėjo prie naujosios tinklapiu versijos įdiegimo 2015 m.

Dažniausiai mokymosi ir kitų galimybių teikėjai turi savo informacinius tinklapius, tad projekto vykdymo metu buvo nuspręsta organizacijų tinklapių informaciją sieti su *jekuntmeer.nl*. Taip informacija yra atnaujinama vienu metu.

Teikėjams yra priskiriamas unikalus prisijungimo kodas, kuriuo galima sieti ieškomą paklausą su pasiūla. Tinklapyje pateikiama apžvalga, ar paklausos ir pasiūlos pasirinkimas yra tinkamas ir prieinamas. Be to, jei reikia detalesnės informacijos, su teikėjais galima susisiekti elektriniu paštu ar telefonu.

Jekuntmeer.nl buvo sukurtas norint pasiekti plačią tikslinę grupę, tačiau specifinės tikslinės grupės pasirinkimas taip pat galimas. Konceptija yra lengvai pritaikoma kitose šalyse, tačiau būtina turėti stiprų tinklą ir koordinuojančią organizaciją, kad tinklapis būtų kokybiškai administruojamas.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Jekuntmeer.nl yra puikus internetinis įrankis, padedantis susieti darbo rinkos, veiklos ir mokymosi paklausą su pasiūla. Projektas

atsižvelgia į nepalankioje situacijoje esančios grupės poreikius ir remiasi bendradarbiavimu ir tinklaveika.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Stichting De Omslag

Tel. +31 20 486 01 49

El. p. info@deomslag.nl

Tinklapis www.deomslag.nl

Tinklapis www.jakuntemeer.nl

Vienas didžiausių iššūkių ir uždavinių Europai – parama migrantams ir pabėgėliams bei jų integracija šiuos asmenis priimančiose šalyse. Migrantų ir pabėgėlių dalyvavimas tęstiniuose mokymuose dažnai yra gerokai mažesnis nei vietinių gyventojų. Projekto „On the Move“ tyrėjai atrinko dėmesio vertus projektus, skatinančius migrantų ir pabėgėlių integraciją.

Quali-mugé

AUSTRIJA

3 Geriausi
praktikos projektai
migrantams

APIE PROJEKTĄ

Projektą vykdė tokios organizacijos kaip „Diakonie Flüchtlingsdienst Wien“, „Caritas Steiermark“, „Innovia und BFI Tirol“, o finansavo Federalinė švietimo ministerija, Moterų ir Europos socialinis fondas Tirolyje, Štirijoje, Vienoje.

Projekto tikslinė grupė – Austrijoje gyvenantys asmenys, norintys mokytis (vidurinis ir aukštasis išsilavinimas), bet jų gimtoji kalba nėra vokiečių. Jie susiduria su kliūtimis: informacijos stoka, kalbinės kliūtys, stojimo egzaminų neišlaikymas ir kita. Projektas padeda šiai tikslinei grupei įgyti žinių ir siekti

savo mokymosi tikslų su švietimo ekspertais. Drauge jie sudaro detalų mokymosi planą, kaip laipsniškai pasiekti mokymosi tikslų, išsiaiškinant ir įvardinant šių tikslų realizavimo išorines sąlygas. Visame šiame procese besimokantys asmenys atviruose mokymo centruose yra prižiūrimi švietimo ekspertų.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto tikslas yra nukreipti dalyvius į mokymus, seminarus ir darbus, kurie atitinka jų kompetencijas, o ne į tuo metu pasitaikančius mokymus ar darbus. Projekto kompetencijų aprašas siekiant holistinio kiekvieno dalyvio kompetencijų vertinimo yra pagrindinis įrankis, formuojantis individualų mokymąsi. Itin svarbu atsižvelgti į kiekvieno dalyvio įgytas formalias ir neformalias kompetencijas, norus, lūkesčius ir tikslus. Dalyviai yra nuolat konsultuojami, kol sėkmingai baigia mokymosi programą. Atviras mokymosi centras siūlo prieigas prie kompiuterių, įvairios medžiagos, nuotolinio mokymosi galimybę, aktyvaus dalyvavimo renkantis mokymosi pasiūlymus. Mokymo medžiagos turinys yra pritaikytas dalyvių poreikiams.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas yra ypatingas dėl holistinio požiūrio, apimančio praktiką ir mokymąsi. Projektas siūlo dalyviams paramą nuo sprendimo mokytis priėmimo iki sėkmingo mokymo programos įgyvendinimo. Jis yra lankstus ir pritaikytas tikslinei grupei. Dalyviai geba įveikti mokymosi kliūtis ir pasiekti rezultatų, intensyviai įsitraukdami į veiklas ir naudodami savo įgūdžius bei siekdami tikslų. Kadangi yra nemokamos ir atviros prieigos prie atviro mokymosi centro ir individualizuotos galimybės jomis naudotis, mokymasis tampa prieinamas tiems, kurie negali naudotis formaliomis švietimo galimybėmis dėl laiko, finansų ar mokymuisi tinkamos aplinkos namuose stokos.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

BFI Tirol Bildungs GmbH
 Kontaktinis asmuo – Margit Kerschbaumer
 Tel. +43-512-59660
[El. p. projekte@bfi-tirol.at](mailto:El.p.projekte@bfi-tirol.at)
[Tinklapis www.bfi-tirol.at](http://Tinklapis.www.bfi-tirol.at)

Mes nulemiame ateitį

ŠVEDIJA

3 Geriausi
praktikos projektai
migrantams

APIE PROJEKTĄ

Švedija, kaip ir Nyderlandai, garsėja įvairiomis asociacijomis ir draugijomis, kurios rūpinasi įvairių problemų sprendimu. Švedijos savivaldybės regioniniu ir vietiniu lygmeniu remiasi asociacijomis, diskutuodamos apie pokyčius. Projektu siekiama skatinti naujas imigracijos grupes steigti Švedijoje asociacijas vietiniu, regioniniu ir valstybiniu lygiu.

TIKSLINĖ GRUPĖ IR TIKSLAS

2013 m. regioninė Ostergotlando (Švedija) asociacija, kovojanti su diskriminacija, pradėjo tyrimą moterų, kilusių iš skirtingų kultūrų, siekdama skatinti jas prisijungti prie Švedijos asociacijų, įgyti galių ir įtakos. Tyrimas parodė, kad dažniausiai vyrai yra linkę jungtis į imigrantų grupių asociacijas. Minėta Ostergotlando asociacija siekia užkirsti kelią nesubalansuotam lyčių įsigalėjimui ir teikti paramą moterims.

METODAI

Grupė dirbo metus, buvo naudojamas tyrimų ciklo metodas (angl. Study cycle method), kuriuo siekiama įtraukti visus grupės narius. Šis metodas yra itin populiarius neformalioje Švedijos švietimo sistemoje. Jį sudaro 8 principai:

1. Lygybės ir demokratijos principas; darbas remiasi lygybės principu tarp narių.
2. Išlaisvinimo principas; darbas pradedamas nuo narių patirties ir žinių, siekiant išlaisvinti jų ypatybes ir resursus.
3. Bendradarbiavimo principas; bendras darbas, siekiant abiejų šalių savitarpio pagalbos ir bendrų tikslų siekimo.
4. Laisvės principas; apibrėžti narių poreikiai ir norų tikslai.
5. Tęstinumo ir planavimo principas turi sukurti ir palaikyti numatomus tyrimus. Nariai sudaro planą, pvz., kaip dažnai jie turi susitikti, ir kita.
6. Aktyvaus dalyvavimo principas; kiekvienas įsipareigoja dalyvauti ir būti aktyvus.
7. Studijų medžiagos principas; daugelis tyrimų ciklų sukuria savo medžiagą.
8. Pokyčio ir veiksmo principas; nariai mokosi ne tik savo pačių, bet ir kitų narių labui. Tai skatina asmeninį praturtėjimą ir jų aplinkos gerinimą.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

220 moterų metus dalyvavo tyrime, studijavo žmogaus teisę, kaip įveikti diskriminaciją ir rasizmą, kaip identifikuoti priekabiavimą, asociacijų valdybos pareigas ir atsakomybes, retorikos meno, kaip kreiptis dėl finansavimo, kaip

išreikšti mintis auditorijai. Grupė išleido knygą apie asociacijas ir tyrimų ciklo metodą, kuri gali įkvėpti moteris.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Tyrimas baigėsi 2014 m. lapkritį. 7 iš 20 moterų įkūrė moterų asociacijas, o likusios aktyviai įsitraukė į jų veiklas. Tai buvo sėkmingas ir naujas būdas, stiprintis imigrančių moterų įtaką Švedijos visuomenėje.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tinklalapis www.diskriminering.se

S.P.R.A.R. sistema

PAGALBOS SUTEIKIMO SISTEMA PRIEGLOBSČIO PRAŠYTOJAMS

ITALIJA

3 Geriausi
praktikos projektai
migrantams

APIE PROJEKTĄ

Italijoje prieglobsčio prašytojų pagalbos suteikimo sistema (toliau – SPRAR) įdiegta 2002 metais. Ši sistema – vietinių institucijų tinklas (miestų ir provincijų), kuris įgyvendina projektus, skirtus prieglobsčio prašytojams ir pabėgėliams, siekiantiems pasinaudoti prieglobsčio politikos ir paslaugų nacionaliniu fondu prie Vidaus reikalų ministerijos. SPRAR koordinavimą prižiūri Centrinė tarnyba, kurios užduotys – vietinių institucijų informavimas, parama, konsultacijos, techninė pagalba bei projektinių veiklų, skirtų tarptautinio prieglobsčio prašytojams ir jos gavėjams, priežiūra Italijoje.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė yra prieglobsčio prašytojai ir pabėgėliai, kurie atvyko į Italiją, dažnai pavojingomis jų gyvybei sąlygomis, perplaukę jūrą ar kirtę pasienį. Jų prašymai gauti apsaugą yra analizuojami komitetuose, kuriuose prieglobsčio prašytojai paaiškina savo pabėgimo priežastis.

Tie, kuriems suteikiamas teigiamas atsakymas, gali įgyti pabėgėlio statusą arba tapti tarptautinės apsaugos gavėjais.

Tiek Italijos pietinė pakrantė, tiek šiaurės rytų pasieniai, daugelį metų jautė vis didėjantį nuolatos atvykstančių imigrantų, šalyje ieškančių prieglobsčio, spaudimą. Tai yra vyrai, moterys ir vaikai, priversti bėgti iš savo šalies dėl persekiojimo, karo, žmogaus teisių pažeidimų. Jie turėjo palikti savo namus, darbą, šeimas, draugus, mylimus žmones, įpročius, įprastą kasdieninį gyvenimą. Daugelis iš jų niekada nepamatys savo mylimų žmonių. Šie asmenys buvo kankinami, susidūrė su ekstremaliu smurtu ir patyrė dramatiškų išgyvenimų sudužus laivui. Jie ilgai keliavo, ieškodami apsaugos Europoje, nežmoniškomis sąlygomis kirtę žemynus, valstybes, dykumas, jūras ir rizikavo prarasti viską, netgi gyvybę.

TIKSLAS

AsyProjekto tikslas yra garantuoti antro lygio integraciją prieglobsčio prašytojams ir pabėgėliams. Svetingumo patirties ir decentralizuotas tinklas, kurį 1999–2000 metais įdiegė savivaldybės, asociacijos ir nevyriausybinės organizacijos, 2001 metais Piliečių teisių ir imigracijos vidaus departamento ministerija, Italijos savivaldybių nacionalinė asociacija (ANCI) ir Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių komisariatas (JTVPK) pasirašė memorandumą dėl „Nacionalinės prieglobsčio programos“ (PNA) sukūrimo. Tai buvo pirmas bandymas sukurti viešą sistemą prieglobsčio prašytojams ir pabėgėliams, išsisklaidžiusiems po visą Italijos teritoriją, įtraukiant centines ir vietines institucijas, remiantis atsakomybių pasidalinimu tarp Vidaus reikalų ministerijos ir vietinių institucijų. Vėliau priimtas įstatymas nr. 189/2002 oficialiai įtvirtino šias organizuoto priėmimo priemones, įtakojusias SPRAR sistemos sukūrimą.

METODAI

Tikslinė grupė suformuojama susisiekus su pabėgėlius koordinuojančiu centru bei paprašius juos įtraukti į vietinio tinklo integracijos projektus.

Informaciją apie prieglobsčio prašytojus ir pabėgėlius gali teikti:

- SPRAR tinklo vietinės institucijos;
- vietinius SPRAR projektus vykdančiosios institucijos (asociacijos ir socialiniai partneriai);
- socialinės apsaugos agentūros;
- socialiniai darbuotojai, religinės institucijos, vietinės ar nacionalinės asociacijos;
- prefektūros, kurios taiko specialias procedūras;
- prašančiųjų prieglobsčio identifikavimo ir priėmimo centrai;
- policijos nuovados.

Priėmimo centrų sistema SPRAR šia prasme atlieka ypatingą teritorijos stebėjimo vaidmenį. Naudojamas metodas atskleidžia savybes, kurias būtų galima naudoti kuriant gerovę. Vietinės regioninės institucijos, padedant trečiajam sektoriui, skiria „integruoto priėmimo“ intervencijas, kurios yra daugiau nei vien maitinimas bei apgyvendinimas, ir suteikia papildomų paslaugų: informacija, parama, pagalba ir konsultacijos surandant individualias socialines ekonomines vystymosi galimybes prieglobsčio prašantiems žmonėms ar pabėgėliams.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Šios veiklos pritaikytos priverstiniai imigrantams, kurie dažnai yra patyrę didžiulių traumų ir kančių, o priimančiojoje šalyje tai dar papildo ir kultūrinis šokas. Siekiama, kad atvykėliai galėtų susigrąžinti savarankiškumą, rūpinamasi šiais žmonėmis ir suteikiant tokias paslaugas kaip sutikimas šalyje (maistas ir laikinos gyvenamosios vietos suteikimas), supažindinimas su aplinka ir vietinių paslaugų pasiekiamumu, italų kalbos ir bendrųjų dalykų mokymai, perkvalifikavimas, patarimai ir pagalba įsidarbinant, nuolatinės gyvenamosios vietos suradimas, socialinė, teisinė apsauga ir psichosocialinės sveikatos palaikymas.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Sistema yra ypatinga tuo, kad tai naujas požiūris į vykstančius pokyčius. Inovatyvumą kuria turima duomenų sistema, apimanti migracijos reiškinius ir prieglobsčio prašytojų Italijoje teises, sukuriant

valstybiniais nutarimais įteisintas rekomendacijas ir kokybės standartus. Be to, palyginus su pradiniu teigiamu veiksmu, valstybė norėjo imtis labiau į reiškinį orientuotos atsakomybės, dėl to 2002 metais kartu su Bossi/Fini buvo sukurtas organiškesnis, svetingas ir struktūrizuotas tinklas bei decentralizuoti priėmimo centrai, kuriuos finansuoja Nacionalinis prieglobsčio fondas, o šie centrai yra susieti visuomeniniais įsipareigojimais bei teritorijoms būdingomis savybėmis. Pagrindiniai šios sistemos bruožai yra:

1. Keletas vykdomųjų lygmenų: bendras valdymas nacionaliniu lygmeniu (Vidaus reikalų ministerijos/centrinės pabėgėlių būstinės), vietinės institucijos (savivaldybės, savivaldybių ir provincijų sąjungos) ir pelno nesiekiančios organizacijos.
2. Decentralizuoto valdymo nuolatiniai imigrantų sutikimo centrai yra įkurti savivaldybėse.
3. Siekis stiprinti teritorinį tinklą ir skatinti bendrą gerovę, atsižvelgiant į lygias galimybes, palengvinant teisių bei paslaugų ir visuomeninės tarpkultūrinės koegzistencijos pasiekiamumą.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Servizio Centrale
 Kontaktinis asmuo – Daniela Di Capua
[El. p. dicapua@serviziocentrale.it](mailto:El.p.dicapua@serviziocentrale.it)
[Tinklapis www.sprar.it](http://Tinklapis.www.sprar.it)

MELETE

SÉKMINGAS IR ĮTIKSLINĘ GRUPĘ ORIENTUOTAS DARBAS SU MIGRANTAIS IR MIGRANTAMS AUSTRIJA

3 Geriausi
praktikos projektai
migrantams

APIE PROJEKTĄ

Projekto „MELETE – Sėkmingas ir įtikslinę grupę orientuotas darbas su migrantais ir migrantams“ tikslas yra išskirti kliūtis, susijusias su žemą išsilavinimo lygį turinčiais migrantais ir jų švietimu, bei surasti ir išbandyti būdus, šalinančius šias kliūtis ir iškilusius nepatogumus. Projektas pateikia lengviausius būdus tęsti tolimesnius mokslus ir kasdieninį mokymąsi, naudojant įvairias priemones ir metodus (dalyvavimas, mentorystė, dalyvavimo „kaip lygus su lygiu“ metodas, ir t. t.).

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Viena iš projekto *MELETE* veiklų – ilgą laiką Austrijoje gyvenantiems migrantams siūlomas mokymo kursas „Mokymosi gairės“. Zalcburgo švietimo ir profesinio orientavimo institucijos atstovai pateikia informaciją apie tęstinio mokymosi galimybes. Tuomet kvalifikuoti vadovai vietinėse bendruomenėse atlieka

vertingą informacinį ir motyvacinį darbą, o galimi dalyviai gauna informaciją apie laisvus *MELETE* projekto veiklų pasiūlymus. Jie gana įvairūs, siūloma nuo valgio gaminimo kartu dalyvaujant ir integruotuose vokiečių kalbos kursuose iki tėvų švietimo ir mokymosi programos (pavyzdžiui, kompiuterinio raštingumo pradžios ar matematikos naudojimas kasdieniniame gyvenime). Be to, programoje dalyvaujantys instruktoriai mentorai prieš tai yra parengiami šiam darbui, kad galėtų padėti dalyviams atsižvelgiant į jų individualius mokymosi poreikius. Svarbus *MELETE* veiksnys yra platus tinklas ir bendradarbiavimas su švietimo bei patariamosiomis institucijomis, migracijos organizacijomis ir interesus atstovaujančiomis grupėmis. *MELETE* projekto idėjos, kaip galima dirbti su migrantais, yra pristatomos įvairiose institucijose bei renginiuose (pvz., trumpi švietėjiški pristatymai tarpkultūrinių pusryčių metu, pasiūlymai gyvenamosios vietos paslaugų sektoriuje ir t. t.).

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

MELETE naudojami įvairūs metodai ir priemonės, siekiama į šią veiklą įtraukti kiek įmanoma daugiau žmonių.

Vienas iš tokių metodų pavyzdžių – visose MELETE projekto veiklose dalyvaujantys instruktoriai ir/arba bendradarbiaujantys instruktoriai yra patys buvę migrantai. Jie geriau geba išspręsti individualias tikslinės grupės problemas ir kartu gali būti puikūs atitinkamo vaidmens modeliai. Siekiant apsispręsti dėl įvairių mokymų pasiūlymų, vedami seminarai, kuriuose dalyvauja pagrindinių mokymo kursų dalyviai. Projekto veikla yra lengvai prieinama ir orientuota į dalyvius, pavyzdžiui, siūlomi nemokami kursai, pasirenkamos pažįstamos mokymosi vietos, nereikalaujančios išankstinių žinių (konkrečios kalbos geras mokėjimas) arba parenkamas toks kursų turinys, kuris aktualus dalyvių kasdienybėje (naudojama patikima informacija, pvz., autobuso tvarkaraščiai ar vaistų informacinis lapelis).

Tikslingas projekto viešinimas ir platus įvairių tikslinės grupės institucijų bei intereso grupių apjungimas įtakojo tai, kad projektas MELETE yra suvokiamas kaip regioninė etiketė, simbolizuojanti sėkmingą ir į tikslinę grupę orientuotą darbą migrantams ir su jais.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

BFI Salzburg Bildungs GmbH

Kontaktinis asmuo – Simone Smöch, MTD

Tel. +43-662/88 30 81-326

El. p. ssmoech@bfi-sbg.at

Tinklapis www.bfi-sbg.at

„Facebook“ www.facebook.com/ProjektMelete

TEPROM

GATVĖS DARBININKŲ PROJEKTAS ROMŲ TAUTYBĖS ŽMONĖMS

ČEKIJOS RESPUBLIKA

APIE PROJEKTĄ

Projektas „TEPROM – Gatvės darbininkų projektas romų tautybės žmonėms“ yra skirtas darbo ieškantiems ir nepalankioje socialinėje, ekonominėje bei kultūrinėje aplinkoje Ostravos, Havirovo, Olomouco, Prerovo ir Prostějovo miestuose gyvenantiems romų tautybės asmenims, kurie yra ilgiau nei 5 mėnesius užsiregistravę darbo biržoje ir/arba tiems, kurie rūpinasi jaunesniu nei 15 metų amžiaus vaiku.

Vykdančioji organizacija bei partneriai – Silezijos diakonatas (angl. Silesian Diocese) ir organizacija „Reikalingi žmonės“ (angl. People in Need) – ilgą laiką dirba su tiksline grupe ir orientuojasi į veiksmus, kurie įtakoja šių žmonių degradaciją bei sukelia pagrindinius sunkumus įsitvirtinti darbo rinkoje, įtakos mažinimą. Štai keletas pavyzdžių: romų tautybė, neteisingos informacijos suteikimas, neteisingas gyvenamasis adresas, jokio arba turimas žemas išsilavinimas, netinkamas darbo kvalifikacijos lygis, ilgalaikis nedarbas ar menka darbo paieškos motyvacija.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Tikslinė grupė yra pasiekama keliais būdais:

- tiesiogiai socialinio ir gatvėje dirbančio darbuotojo;
- darbo biržos atrinktų dalyvių;
- bendradarbiaujant su to regiono nevyriausybėmis organizacijoms;

- bendradarbiaujant su miesto savivaldos institucijų socialinių paslaugų skyriais.
- Sėkmingi buvusių projektų dalyviai jų gyvenamojoje aplinkoje (socialiai išskirtame plote) yra pateikiami kaip sektini pavyzdžiai.

METODAI

Projektą ir jo veiklą nuolat vertino dalyviai, pateikdami savęs vertinimo anketas. Atsižvelgiant į tikslus ir rezultatus, projekto pabaigoje buvo atliktas galutinis įvertinimas.

Projektas viešintas įvairiais būdais – lankstinukai ir plakatai, kurie buvo išdalinti pelno nesiekiančioms organizacijoms, darbo biržoms ir savivaldybių socialinių paslaugų skyriams ir t. t. Išsamesnė informacija apie projektą ir jo rezultatus yra pateikta interneto tinklalapyje www.esfcr.cz.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto koncepcija – galimybė perkelti projektą į kitus regionus su nedideliais pakeitimais, atspindinčiais konkretaus regiono ypatumus. Vienas iš pavyzdžių – Libereco mieste įgyvendintas beveik identiškas, su panašiais rezultatais, projektas. TEPROM projektas, atlikus keletą pakeitimų ir konkrečiai pritaikius prie kaimyninių šalių, turinčių panašią sociokultūrinę aplinką (pvz., Slovakija, Lenkija), galėtų būti sėkmingai atkartojamas.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Dalyviai įgijo naujų įgūdžių dirbdami socialinių paslaugų sektoriuje. Beveik pusė programos dalyvių gavo darbą, atitinkantį turimą patirtį ir kvalifikaciją.

PROJEKTO TĘSTINUMAS

Projektą vykdančioji organizacija ir jos partneriai tęsia darbą su tikslinėmis grupėmis, vykdydami susijusius projektus kituose Čekijos Respublikos regionuose – Moravijoje ir Olomouce.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

IQ Roma servis, o.s.

Kontaktinis asmuo – Klára Hamplová

Tel. +420 608 539 323

El. p. klara.hamplova@iqrs.cz

Tinklapis

www.iqrs.cz/en/projekty/gendalos-education-

Naujoviški metodai ir praktinės priemonės, skatinančios socialinę integraciją

MIGRANTAMS IR DARBO IEŠKANTIEMS ASMENIMS

LIETUVA

APIE PROJEKTĄ

Projektas nagrinėja socialinę atskirtį, kuri Europos Sąjungos šalyse vis dar yra labai didelė, ir siūlo socialiai atskirtų žmonių gebėjimus ir norą pilnai integruotis į visuomenę didinti naudojant metodą „iš apačios į viršų“. Projektas pristato „Socialinio mobilumo modelį“ – naujus mokymosi metodus, kurie padėtų didinti socialinį mobilumą, įveikiant socialinę atskirtį. Projektą vykdė aštuonios organizacijos iš šešių Europos valstybių: Čekijos, Vokietijos, Lietuvos, Ispanijos, Olandijos ir Jungtinės Karalystės.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projektas skirtas bedarbiams, ypatingas dėmesys skiriamas moterims, vyresnio amžiaus piliečiams ir migrantams.

TIKSLAS

Projekto tikslas yra didinti tikslinės grupės socialinės integracijos lygį, suteikti jos nariams žinių ir kompetencijų, siekiant aktyviai įtraukti į visuomenę ir darbo rinką.

METODAI

Socialinio mobilumo modelį sudaro 3 dalys:

1. Metodas „Grupės socialinis mokymas“ – veikiama pagal grupei pritaikytą metodologiją. Mentorų patirties, dirbant su mažomis panašias problemas turinčiomis socialiai atskirtų asmenų grupėmis, panaudojimas.
2. Sektinas socialinės integracijos pavyzdys. Pasitikėjimo savimi stiprinimas, mokantis iš asmeninės žmonių, kurie įveikė socialinę atskirtį ir sėkmingai socialiai integravosi, patirties.
3. Suteikiant vizualinių priemonių mokymams/seminarams apie lygias galimybes ir diskriminacijos mažinimą.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Socialinio mobilumo modelis gali būti lengvai perkeliamas į kitas šalis. Internetu yra pateikta įvairios projekto informacijos, t. y. pristatymai, vaizdo įrašai, el. vadovėliai, gairės. Visa medžiaga

Nuotrauka: Shutterstock

yra anglų kalba, o dalis informacijos pateikiama ir čekų, olandų, vokiečių, lietuvių bei ispanų kalbomis.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projekto „Socialinio mobilumo modelis“ (SMM) rezultatas yra pateikiamas apibendrinus tris susijusius švietimo metodus. Tai puiki priemonė organizacijoms (andragogams, suaugusių mokymo centrams, nevyriausybiniams organizacijoms, bendruomenių centrams), kurie dirba socialinės integracijos srityje, padeda nepalankioje padėtyje esantiems asmenims.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Liudmila Mecajeva

El. p. l.mecajeva@lpf.lt

Tinklalapis www.socialmobility.eu

Gendalos

ROMŲ TAUTYBĖS ŽMONIŲ INTELEKTO KOEFICIENTO PASLAUGOS

ČEKIJOS RESPUBLIKA

3 Geriausi
praktikos projektai
migrantams

APIE PROJEKTĄ

Švietimo programa „Gendalos“ yra besitęsiantis projektas, kurį nuo 2013 metų rugsėjo koordinuoja „Intelektu koeficiento romų paslaugos“ (angl. IQ Roma servis, o.s.) Brno, Čekijos Respublikoje.

„Gendalos“ yra išsami programa, kuri teikia paramą romų tautybės jaunimui, norint padidinti jų galimybes darbo rinkoje. Programos paslaugos tikslinei grupei yra nemokamos ir prieinamos kiekvienam jos nariui.

Dėl menkų socialinių ir mokymosi įgūdžių bei gebėjimų romų tautybės mokiniai turi mažiau galimybių susirasti darbą. Pasinaudoję projekto parama, romai gauna daugiau galimybių pasiekti mokymosi rezultatų pagal tikruosius savo gebėjimus, o tai sudaro daug geresnes galimybes įsidarbinti.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Pagrindinis Gendalos projekto tikslas yra išugdyti ir pagerinti socialinius bei mokymosi gebėjimus, kad būtų pasiektas aukštesnis išsilavinimo lygis. Projekto tikslinės grupės nariai yra:

1. 15–26 metų amžiaus romų tautybės vidurinių mokyklų mokiniai, kolegijų ar universitetų studentai.
2. Aštuntos ir devintos klasės mokiniai yra vidutiniškai 13 ar 14 metų amžiaus. Tai kritinis amžius apsisprendžiant, kurią vidurinę mokyklą jie pasirinks lankyti.

METODAI

Gendalos projektas bendradarbiauja su kiekvienos projekte dalyvaujančios pradinės ir vidurinės mokyklos mokytojais, mokyklų psichologais ir t. t., mokykloms siūlo programas, skirtas romų tautybės mokiniams. Į programą yra įtraukti ir tėvai bei savanoriai, padedantys mokiniams, atsižvelgdami į jų problemas. Romų tautybės mokiniai aktyviai dalyvauja *Gendalos* projekte išsakydami savo interesus ir norus.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projektas pradėtas vykdyti 2013 metais. Šiandien mokiniai yra daugiau nei tik klientai, jie – pilnaverčiai programos dalyviai. Aktyviai dalyvaudami mokiniai papildo *Gendalos* projektą nurodydami savo interesus ir poreikius.

Aštuntos ir devintos klasės vaikams yra padedama mokytis, stengiantis padidinti jų galimybes ateityje mokytis aukštesnėse vidurinės mokyklos klasėse. Per tris susitikimus mokykloje yra paaiškinami mokymosi įvairiose vidurinėse mokyklose „už“ ir „prieš“. *Gendalos* projektas taip pat siūlo paramą mokantis.

Programa padeda mokiniams praleisti pirmus kritinius metus vidurinėje mokykloje. Pirmieji metai paprastai reikalauja daugiausiai pastangų dėl pereinamojo laikotarpio. Geri socialiniai ir mokymosi įgūdžiai parodo, kaip mokinys sugeba prisitaikyti. Nauja mokykla, nauji bendraklasiai, informacijos perteklius bei sudėtinga mokymosi programa – keli iš daugelio sunkumų, su kuriais susiduria mokiniai. Pirmaisiais vidurinės mokyklos metais *Gendalos* projektas daugiau dėmesio sutelkia į socialinių gebėjimų ugdymą bei susipažinimą su mokymosi metodais bei priemonėmis.

Gendalos projektas turi fondą, kuris siūlo finansinę paramą mokyklinėms prekėms ir viešojo transporto bilietams įsigyti, mokymo kursams ir pagalbą teikiant paraišką kitai stipendijai ar dotacijai gauti.

Romų bendruomenėje sklindant informacijai

iš lūpų į lūpas, *Gendalos* projektas tapo labai populiarus. Šiuo metu viešinimas daugiausia vyksta socialiniuose tinkluose („Facebook“) ir internetu (gendalos.cz). Be to, projektas organizuoja konferencijas ir pristatymus viešosioms organizacijoms ar valstybinėms institucijoms.

Ši programa atsirado dėl integruoto bendradarbiavimo tarp motyvuotų romų tautybės mokinių bei dalyvaujančių tėvų ir mokyklų. Ši programa gali būti vykdoma bet kur. Darbas su motyvuotais mokiniais yra labai reikšmingas, nes mokiniai turi savo gyvenimo viziją, o šiame procese mes esame tik parama.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Gendalos projekto dalyviai yra 13–26 metų amžiaus romų tautybės mokiniai, gavę paramą mokymosi metu, jie turi didesnes galimybes įsidarbinti.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

IQ Roma servis, o.s.

Kontaktinis asmuo – Klára Hamplová

Tel.+420 608 539 323

[El. p. klara.hamplova@iqrs.cz](mailto:El.p.klara.hamplova@iqrs.cz)

[Tinklapis](#)

www.iqrs.cz/en/projekty/gendalos-educational-and-scholarship-programme

4 GERIAUSI PRAKTIKOS PROJEKTAI ASMENIMS IŠ PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ

Paskutiniame šio leidinio skyriuje pristatome projektus ir programą, skirtus pažeidžiamoms grupėms. Tai yra žmonės, turintys psichinių sveikatos sutrikimų, buvę nusikaltėliai, reabilituoti narkomanai, benamiai ar žmonės, neturintys mokymosi gebėjimų. Nusprendėme pristatyti vieną projektą, skirtą žmonėms, sergantiems demencija. Net jeigu ši tikslinė grupė įprastai nėra priskiriama prie nepalankioje padėtyje esančių besimokančiųjų, įžvelgėme poreikį suteikti aukštos kokybės pedagoginę pagalbą demencija sergantiems žmonėms ir manome, kad projektas yra vertas dėmesio. Kaip ir kiti, šis projektas taip pat gali būti pritaikomas kitoms tikslinėms grupėms.

Žemiau pateikti projektai ypatingi tuo, kad yra itin susiję su tikslinių grupių gyvenamosiomis aplinkomis, atitinka individualų dalyvių požiūrį ir padeda žmonėms integruotis į visuomenę ir tęstinius mokymus.

De Waterheuvel

REABILITACIJOS PROGRAMA IR DALYVIŲ MOKYMASIS BEI DARBAS KARTU PAGAL KLUBO MODELĮ

NYDERLANDAI

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

APIE PROJEKTĄ

Projekto „De Waterheuvel“ pagrindas yra klubo modelis (angl. Clubhouse) (įrodymais grįstas būdas, užregistruotas JAV praktikos registre „SAMSAH“). Šis modelis angliškai vadinamas „Fountain House model“, kurio pavadinimas kilo iš 1948 metais Niujorke sukurto pirmojo tokio klubo modelio pasaulyje vardu angl. Fountain House New York. Grupė žmonių,

paleistų iš psichiatrijos ligoninės, susibūrė siekdami padėti patys sau. Iš turtingos ir veikloje dalyvaujančios ponios gavo pastatą ir įkūrė „Fountain House Clubhouse“. Vėliau buvo suformuota darbuotojų komanda ir sukurta organizacinė struktūra. Programos pradininkai vis dar yra taryboje.

TIKSLINĖ GRUPĖ IR TIKSLAS

De Waterheuvel yra klubas (pastatas) Amsterdame, kuriame vyksta susirinkimai. Tai saugus prieglobstis psichikos problemų turintiems žmonėms. Klubo lankytojams sudaromos galimybės susitikti su kitais žmonėmis, kartu leisti laiką ir dirbti prasmingus darbus. Tapus šio klubo nariu, prisiimami šių namų įsipareigojimai.

Bet kokios veiklos atskaitos taškas yra užtikrintas pasitikėjimas kiekvieno nario sveikąja dalimi ir galimybėmis bei tikėjimas, kad kiekvienas gali būti produktyvus darbuotojas. Labiausiai šiame klubo modelyje stebina aiškos negydomosios priemonės, turinčios gydomąjį poveikį. Klubo nariai įgyja pasitikėjimo savimi, taip yra dažniausiai dėl to, kad su jais nuolat elgiamasi kaip su sau lygiais žmonėmis, o ne kaip su pacientais. Klubo koncepcija rodo, kad vertingi vieny su kitais ryšiai yra priemonės, padedančios atgauti pasitikėjimą savimi ir pagarbą sau. *De Waterheuvel* projektas suteikia daug galimybių užmegzti ryšius su kitais nariais ar darbuotojais, pvz., atliekant bendrą užduotį, valgant priešpiečius neformalioje aplinkoje ar vykdant socialinę bei švietėjišką veiklą.

METODAI

Klubo modelis yra išsami ir dinamiška paramos programa, suteikianti galimybių žmonėms, sergantiems sunkiomis nuolatinėmis psichikos ligomis. Kiekvienas individas yra laukiamas, kviečiamas ir reikalingas kiekvieną dieną. Jis suvokiamas kaip svarbi bendruomenės, dirbančios svarbų darbą, dalis. Pagrindinė programos dalis yra „darbui sutvarkyta diena“. Tai struktūra, pagal kurią organizuojama kasdieninė veikla. Kasdieninė klubo veikla yra narių ir darbuotojų, dirbančių reabilitacijos aplinkoje, atsakomybė. Kiti pagrindiniai komponentai: pereinamasis, remiamas ir nepriklausomas įdarbinimas, dėl ko nariai gali užsitikrinti darbus už vyraujančią atlyginimą platesnėje bendruomenėje; galimybė gauti bendruomenės paramą, kaip, pavyzdžiui, apgyvendinimas ir medicininės paslaugos; pagalba ieškant mokymosi šaltinių; ryšių palaikymas su visais aktyviais nariais; dalyvavimas programos sprendimų priėmimo ir valdyme; vakaro, savaitgalio ir švenčių socialinės programos. Klubo dalyviai yra vadinami nariais, o ne pacientais ar klientais, visur dėmesys yra kreipiamas į jų stiprybes ir gebėjimus, bet ne į jų ligas. Klubas unikalus tuo, kad programoje nėra jokių klinikinų aspektų. Visi nariai dalyvauja savanoriškai, o klubas siūlo ilgalaikę narystę.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

De Waterheuvel yra klubas, kuriame visą veiklą kartu organizuoja ir vykdo klubo nariai ir darbuotojai. Kasdien klubą lanko apytiksliai 37 asmenys (užsiėmimai trunka maždaug 4 valandas). Klube kas mėnesį aktyviai dalyvauja 120 narių. Namas, kuriame įsikūręs klubas, yra padalintas į dvi dalis, kuriose organizuojama veikla: administracija, virtuvė, priimamasis, valymo ir priežiūros patalpos, posėdžių kambarys, komunikacijos, sodininkystės ir susirinkimo vietos. Šios dalys turi savus mokymo kursus: administracinis darbas, kompiuterių kursai, viešoji komunikacija, internetinių svetainių kūrimas ir priežiūra, socialinė žiniasklaida, valgio gaminimas ir viešasis maitinimas. Be to, *De Waterheuvel* kartu su Amsterdamo regioniniu bendruomenės koledžu (priima 50 studentų per metus) siūlo socialinius įgūdžius stiprinančius kursus bei suteikia profesinį mokymą (su oficialiais diplomais ir sertifikatais).

Nyderlanduose nebuvo atliktų empirinių tyrimų, patvirtinančių, kad klubo modelis taip pat yra veiksmingas kitoms tikslinėms grupėms, bet jis gali įkvėpti kitas socialiai nuskriaustas tikslines grupes.

Klubas buvo įgyvendinamas daugelyje kitų šalių ir šiandien visame pasaulyje yra daugiau nei 300 tokių klubų (Europoje – 80). *Clubhouse International* ir *Clubhouse Europe* teikia paramą ir konsultacijas.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Klubas yra suformuotas klientų iniciatyva, kurios pagrindas – tikslinės grupės gebėjimai ir poreikiai.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

De Waterheuvel
Tel. +31 20 626 46 42
Faksas +31 20 63 88 551
El. p. info@waterheuvel.nl
Tinklapis www.waterheuvel.nl
„Facebook“ [De Waterheuvel Amsterdam](#)

Sveikata per kultūrą

KULTŪRINĖS VEIKLOS – TAI PRIEMONĖ, KURIANTI ŽMONIŲ, TURINČIŲ PROTINĘ
NEGALIA, GEROVĘ

ŠVEDIJA

APIE PROJEKTĄ

Atsižvelgdami į paciento salutogenezę ir įgaliojimų pacientui suteikimą, regioninė sveikatos apsaugos sistema kartu su kultūros institucijomis bei kultūros profesionalais, pateikia metodą pacientų sveikatai gerinti. Projektą vykdo Ostergotlando (Švedija) regiono Sveikatos analizės skyrius, Sveikatos apsaugos vystymo centras. Projektas pradėtas vykdyti 2012 metais ir tęsiamas iki šiol.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projekto tikslinė grupė yra sveikatos apsaugos sistemos pacientai, kuriems buvo diagnozuotas stresas, baimė ir depresija – tai didėjanti gyventojų dalis, kuriems yra būtini nauji sveikatos gerinimo metodai. Visa veikla yra savanoriška. Svarbu pabrėžti, kad veikla nėra terapija, kaip ir kultūros institucijos nėra medicinos įstaigos.

METODAI

Projekto dalyvius apie projektą informavo ir pasiūlė galimybę jame dalyvauti sveikatos apsaugos sistemos darbuotojai. Kiekvienais metais yra siūloma daug įvairių kultūrinių užsiėmimų:

dainavimas chore, šokiai, sodininkystė, menas, literatūra ir t. t. Veikla vyksta grupėse ir numatytą susitikimų skaičių. Per metus programos keitėsi dėl tuo metu projekte dalyvaujančių kultūros profesionalų ir institucijų kaitos. Kultūros darbuotojus finansuoja Ostergotlando regionas, simbolinių kelių eurų mokestį sumoka ir patys projekto dalyviai. Dažniausiai tai mokestis už kavą, kuri gerinama susitikimo pertraukėlių metu.

Svarbu, kad dalyviai be jokių reikalavimų patys dalyvautų kūrybiniame procese, jog kūryba teiktų malonumą, dalyviai galėtų eksperimentuoti ir atsiskleisti be atitinkamų nurodymų. Tai gerina individo savijautą ir stiprina pasitikėjimą savimi. Vienodai svarbus ir socialinis aspektas – susitikimai su kitais žmonėmis. Šioje veikloje yra skatinamas ir remiamas vadovo vaidmuo.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Įvertinimas parodė, kad visi projekto dalyviai, tiek pacientai, tiek sveikatos apsaugos profesionalai bei kultūros atstovai, buvo labai patenkinti veikla ir aiškiai matomais rezultatais. Pacientai informavo apie teigiamą paties projekto turinį, kūrybingumą ir veiklos teikiamą džiaugsmą, taip pat pažymėjo teigiamus socialinės integracijos rezultatus, išskirdami naujas priemones, keičiančias elgseną ir pacientų įgalinimą.

Projektas suteikia pacientams galimybę paprastomis priemonėmis pagerinti jų psichologinę būseną, o kultūros institucijoms suteikiama galimybė plėstis ir vystyti savo veiklą. Kai kurie dalyviai po ilgalaikio nedarbo įsidarbino.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

[Tinklapis](#)

www.regionostergotland.se/kulturhalsa

Skanija vaizdas atgal

ŠVEDIJA

ŽMONIŲ, TURINČIŲ PROTINĘ NEGALIĄ, DALYVAVIMO KULTŪRINĖJE VEIKLOJE SKATINIMAS

APIE PROJEKTĄ

Mokslo organizacija „Bilda“ ir kultūros centras „Sofia Kulturmötesplats“ kartu su pietinės Švedijos dalies vietiniais folkloro ansambliais, bendruomenių centrais ir meno, amatų bei sodybų muziejais sukūrė projektą, kurio tikslas – padidinti žmonių, turinčių protinę negalią, dalyvavimą vietinių bendruomenių, istorijos ir folkloro kultūrinėje veikloje. Projektą finansuoja Švedijos paveldo fondas.

Mokslo organizacija „Bilda“ yra įkurta remiantis krikščioniškomis vertybėmis ir siūlo platų kursų apie neformalų suaugusiųjų švietimą pasirinkimą. Organizacija yra atvira skirtingą kultūrinę kilmę, tikėjimą ir papročius turintiems žmonėms. Viena projekto dalių yra susitikimo vieta „Sofia Kulturmötesplats“, įkurta Malmėje, trečiame pagal dydį Švedijos mieste, piečiausioje šalies dalyje.

TIKSLINĖ GRUPĖ

„Sofia Kulturmötesplats“ vyksta svarbūs užsiėmimai žmonėms, turintiems protinę negalią. Užsiėmimų tikslas yra padėti šiems žmonėms savarankiškai gyventi visuomenėje su perspektyva jiems ateityje pradėti mokytis ar susirasti darbą. Susitikimų vieta taip pat skatina dalyvavimą vietiniame kultūriniame gyvenime bei siūlo galimybes už mažesnę kainą nueiti į kino teatrą, teatrą, koncertus ir parodas.

METODAI

Dalyvauti projekte „Skanija vaizdas atgal – žmonių, turinčių protinę negalią, dalyvavimo kultūrinėje veikloje skatinimas“ dalyvius rekomendavo Skanijos regiono sveikatos departamento darbuotojai. Dalyvauti galėjo tik savanoriai, dalyvavimas buvo nemokamas. Dalyviai įgijo pažinimo, bendravimo ir socialinių gebėjimų įgūdžių bei buvo skatinami pasitikėti savimi.

Projekto dalyviai kartu su profesionaliais instruktoriais parašė knygą apie Skanijos istoriją, ji buvo išspausdinta 2015 metų balandžio mėn. Švedijoje.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projekto įgyvendinimui buvo užmegzti ryšiai su Skanijos regiono folkloro ansambliais ir su mažais vietiniais muziejais, kuriuose veiklą vykdo savanoriai. Dalyviams suorganizuoti įvairūs vizitai, paskaitos, jie galėjo žvilgtelėti į archyvus bei kolekcijas, daugiau sužinoti apie jų asmeninę praeitį bei visuomenės istoriją.

Švedija turi ilgalaikės patirties siūlydama žmonėms, turintiems fizinę, protinę ir psichinę negalią, darbo vietas muziejuose ir archyvuose, bet šiame projekte dėmesys labiau skirtas dalyvių poreikiams (nors vienas iš tikslų ir buvo įdarbinti projekto dalyvius kaip stažuotojus vietinėse bendruomenėse).

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

El. p. syd@bildanu

Tinklapis www.bildanu/sv/startsidan/aktuellt/sofia-kulturmotesplats

Amici per la strada

BENAMIŲ IR NARKOTIKUS VARTOJANČIŲ ASMENŲ INTEGRACIJA

ITALIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

APIE PROJEKTĄ

Projektas yra vykdomas nuo 1980 metų. Projektą pradėjo Švento Egidijaus (Saint Egidio) bendruomenė, pelno nesiekianti organizacija, kuri Italijoje ir kitose pasaulio šalyse jau daugelį metų vykdo socialinių problemų turinčių žmonių reintegraciją, teikia jiems pagalbą. Projektas vykdomas dviem kryptimis: pagalba žmogui laipsniškai reintegruojantis ir parama bei apsauga kokybiškesniam gyvenimui.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Tikslinę grupę atstovauja vieniši, šeimų ar kitokių socialinių ryšių neturintys asmenys. Ši situacija yra būdinga benamiams, kurie turi ir daug kitokių problemų – psichinių sutrikimų, priklausomybę nuo alkoholio ir narkotikų. Daugelis jų yra buvę

nusikaltėliai ir beveik visi yra iš šeimų, turinčių rimtų socialinių, kultūrinių ir ekonominių problemų. Daugelis jų yra užsieniečiai, tačiau ir Italijos piliečių skaičius yra padidėjęs. Užsieniečiai – nuolatiniai ir nenuolatiniai, naujai atvykę imigrantai, bedarbiai. Tikslinė grupė yra nevienalytė, ją sudaro vieniši ir benamiai žmonės (vyresni žmonės, nusivylęs jaunimas, imigrantai ir kt.).

TIKSLAS

Pagrindinis projekto tikslas yra pasirūpinti atstumtais asmenimis, kurie daugeliu atvejų nežino, kokias teises ir kiek jų turi.

Viešos institucijos ne visada yra pasiruošusios ir gali patenkinti šių žmonių poreikius. Projekto tikslas yra mažinti paramos trūkumą ir suteikti koncentruotą paramą.

METODAI

Naudojama savitarpio pagalba, kuri atstumtus žmones iškelia į centrą, pasyvią vartotojų būseną pakeičia naujomis galimybėmis ir ištekiais.

Projekte numatytas maisto ir drabužių bei sveikatos apsaugos paskirstymo būdas. Projekte numatytos informacijos ir konkrečių problemų bei prašymų išklausymo paslaugos. Projektu bandoma koncentruotai padėti susirasti gyvenamąją vietą ir darbą likimo nuskriaustiems žmonėms. Šios rūšies pagalba, kuriai reikia vartotojo žinių ir veiklų planavimo vidutiniam ar ilgam laikotarpiui, yra siekiama sustiprinti asmeninius gebėjimus.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS

Net jeigu projekto metodologija nėra inovatyvi, projektas gali surasti specifinius ir į skirtingas grupes, sudarančias įvairialypę benamių kategoriją, orientuotus sprendimus bei paslaugas. Projekto galimybės atsinaujinti taip pat yra susijusios su parama daugelio organizacijų, kurioms per metus pavyko pasiekti svarbių rezultatų. Svarbūs rezultatai buvo pasiekti Italijos regionuose: Ligurijoje, Kampanijoje ir Venete bei daugelyje neturtingų Afrikos valstybių.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Šiuo metu projektas yra ypatingas dėl to, kad praėjusiais metais padėjo daugeliui vienišų ir vargstančių žmonių, pasiekė gerų rezultatų, suteikdamas galimybių reintegracijai ir padėdamas įveikti priklausomybę bei išnaudojimą. Projektas yra ypatingas ir dėl to, kad pavyko išspręsti daug nepatogių situacijų, susijusių su nerūpestingumu, priežiūros ir supratimo trūkumu. Tokiu būdu pirmo lygio paslaugos (maistas, drabužiai, medicininė priežiūra) sukuria saugią aplinką, pagrįstą

išklausymu ir supratimu. Ši aplinka padeda įveikti materialines ir psichologines kliūtis bei padeda ištrūkti iš atsiskyrimo ir vienatvės.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Comunità Sant'Egidio
 Kontaktinis asmuo – Alessandro Moschetta
 Tel. +39 334 8135420
 El. p. info@santegidio.org
 Tinklapis www.santegidio.org
 „Facebook“ [Comunità Sant'Egidio](https://www.facebook.com/ComunitaSantEgidio)

Atsiminimų namai

PARAMA PAGYVENUSIEMS ŽMONĖMS, SERGANTIEMS DEMENCIJA

DANIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

žmonėms, sergantiems demencija. „Den Gamle By“ – pirmas pasaulyje miesto istorijos ir kultūros atviro lauko muziejus – buvo įkurtas 1909 metais.

METODAI

Žmonės, sergantys demencija, mažomis grupelėmis yra kviečiami į „Atsiminimų namus“, kurių interjeras primena 1950-uosius metus. Svečiai yra pakviečiami pagelbėti virtuvėje prie viryklės ar prie kitų tipinių to meto objektų, pasėdėti svetainėje, apsuptoje daiktų, kuriuos jie prisimena iš vaikystės ir jaunystės. Jiems patiekiami tuo metu buvę populiariūs pyragaičiai ir kava. Atmosfera yra šilta ir jauki, todėl atsiminimai grįžta, o vyraujančios nuotaikos – labai geros. Šioje aplinkoje lankytojai, kurie kenčia nuo didesnės ar mažesnės demencijos, prisimena savo praeitį, gali bendrauti vienas su kitu ir aktyviai dalyvauja socialiniuose renginiuose. Visas vizitas yra estetinė patirtis, kurios poveikis, atsiskleidžiant lankytojų jausmams ir emocijoms, leidžiantiems jiems panaudoti pamirštus įgūdžius ir atsiminti daiktus, yra labai didelis.

APIE PROJEKTĄ

Nuo 2004 metų Danijos Orhuso miesto muziejus „Den Gamle By“ dirba ir vysto atminties atgaivinimo programas vyresnio amžiaus

TIKSLAS

Pastaruosius dvejus metus muziejus „Den Gamle By“ dėmesį sutelkė į žmonių, sergančių demencija, gimines bei rūpybos centrų darbuotojus ir pradėjo organizuoti šioms grupėms skirtus kursus.

Projekto tikslas yra jautrių vyresnių žmonių atsiminimų atgaivinimas, o tai turėtų suteikti galimybę jiems atgauti savo gyvenimo kontrolę, išlaikyti savo identitetą ir savivertę, kurį laiką vadovauti savo gyvenimui.

Du pagrindiniai projekto elementai yra:

1. Panaudoti muziejaus priemonės ir aplinką, kad pagyvenę žmonės, kenčiantys nuo demencijos, prisimintų praeitį ir įgytų patirties.
2. Mokyti darbuotojus bei privačius asmenis, kurie rūpinasi pagyvenusiais žmonėmis, sergančiais demencija.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Nuo 2004 metų projekto dalyvių skaičius auga. Plečiasi ir tinklas (vietiniu, nacionaliniu ir tarptautiniu mastu), kurį įkvėpė muziejaus darbas ir naujų mokymų vystymas. Projekto rezultatai labai geri. 2014 metais per septynis projekto vykdymo mėnesius „Atsiminimų namuose“ muziejus suorganizavo 90 kursų.

Keletą metų muziejus „Den Gamle By“ palaikė kontaktus su kitais atviro lauko muziejais, kuriuos įkvėpė projektas ir šie pritaikė jį savo institucijose. Nuo 2012 iki 2014 metų „Den Gamle By“ buvo įtrauktas į Europos Sąjungos „Grundtvig“ projektą „Re-active“, kur buvo pristatyti muziejai iš Vengrijos, Norvegijos, Švedijos, Belgijos ir Anglijos. Jie aptarė patirtis ir pasidalino idėjomis. Nuo 2014 iki 2016 metų muziejus „Den Gamle By“ yra įtrauktas į „Erasmus +“ programą „Aktyvus senėjimas ir suaugusiųjų mokymosi palikimas“. Kartu projekte dalyvauja Švedijos Jamtli muziejus, Anglijos Beamish muziejus, Vengrijos Szabadtéri Néprajzi muziejus, Norvegijos Lilehamerio muziejus, Švedijos Linne universitetas ir Anglijos Tyne Niucastle universitetas. Projekto tikslas yra sukurti metodologiją su nuorodomis, kaip prisiminimus kelianti aplinka ir darbas joje gali būti įgyvendinama paveldosaugos įstaigose.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tinklapis www.dengamleby.dk

Crescere a cores

PARAMA KRITINIŲ MIESTO DALIŲ BENDRUOMENĖMS

PORTUGALIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

TIKSLINĖ GRUPĖ

Pagrindinę tikslinę grupę atspindi *Bairro Padre Cruz* (Lisabonos priemiesčio) bendruomenės vaikai, paaugliai ir tėvai. Tiksliau – pagrindinė tikslinė grupė yra priemiesčiuose gyvenančios nepasiturinčios ir vargstančios šeimos.

TIKSLAS

Pagrindinis projekto tikslas yra skatinti mokymąsi pedagoginės kokybės kontekste, suteikti galimybę visoms šeimoms dalintis patirtimis, stiprinti ir skatinti tėvų vaidmenį, funkcijas, įgūdžius ir gebėjimus bei suprasti mokytojų ir bendruomenės atliekamas funkcijas.

APIE PROJEKTĄ

2007 metais įkurta „Crescere a core“ asociacija yra socialinės vienybės institucija. Asociacija dirba psichologijos, švietimo ir sveikatos apsaugos srityse, žvelgdama iš bendruomenės perspektyvos. Organizacija vykdo bendruomenės ir dalyvavimo aktyvinimo veiklą, viena iš intervencijos rūšių – bendruomenės narių artumo skatinimas, atkreipiant dėmesį į buvimą ir bendravimą su žmonėmis svarbą.

METODAI

Projekte taikomas metodas yra darbas švietimo procese. Metodą suformuoja keletas darbo lygmenų, – nuo socialinių ryšių užmezgimo, tėvams ir mokytojams aktyviai dalyvaujant veiklose, iki skirtingų veiklų skatinimo ir apjungimo, norint pagerinti tėvų įgūdžius ir galimybes, o vietinėje bendruomenėje atliekant aktyvių piliečių vaidmenis. Tėvams yra teikiama parama ir mokymai, kad jie galėtų būti pilnaverčiai savo vaikų pagalbininkai, mokytojai ir rėmėjai, taip siekiama sustiprinant jų įvaizdį vaikų akyse ir apsaugoti nuo galimų problemų, su kuriomis gali susidurti jų paaugliai vaikai.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS

Projektas „Crescer a Core“ buvo pradėtas 2013 metais siekiant pagerinti rizikos grupėje esančių vaikų bei paauglių švietimą ir ypač sustiprinti tėvų švietimo gebėjimus, ugdant jų pasitikėjimą savimi ir atsakomybę būti tėvais. Projekto veikla skirta nepasiturinčioms ir socialinei atskirčiai priklausančioms šeimoms.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas „Crescer a cores“ yra ypatingas tuo, kad tai yra socialinis atsakas didžiausiai ir vargingiausiai Lisabonos savivaldybės teritorijai Iberijos pusiasalyje. Projektas apjungia pedagoginį švietimą ne tik vaikams, bet ir jų tėvams, veikloje dalyvauja rajono bendruomenė.

Tai projektas, kuris nesiūlo šeimoms materialinės paramos, nepakeičia tėvų atsakomybės, bet aktyviai ir efektingai įtraukia, kad tėvai galėtų sąmoningai pasirinkti mokymo metodą, pirmiausia atlikdami savęs vertinimą, kaip pagrindinį jų vaikų gyvenimo modelį. Dėl šių priežasčių „Crescer a cores“ (išvertus reiškia „augame spalvotai“) pabrėžia ir remia idėją, kad visi esame skirtingi, kaip yra skirtingi spalvų atspalviai.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Associazione Crescer a Cores
 Kontaktinis asmuo – Noemi Paraiso
 Tel. +351 215937851
 El. p. cresceracores@gmail.com
 Tinklapis www.cresceracores.pt

Hierbabuena

ŽMONIŲ, TURINČIŲ PROTINĘ NEGALIĄ, INTEGRACIJA

ISPANIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

APIE PROJEKTĄ

„Hierbabuena“ yra pagrindinė Astūrijos regiono asociacija, teikianti pagalbą žmonėms, kenčiantiems nuo psichikos nestabilumo problemų. Tai asociacija, kuri siūlo socialines, sanitarines paslaugas. Asociacija veikia nuo 2000 metų ir užsiima veikla, susijusia su žmonių, turinčių psichikos sutrikimų ir retų patologijų bei elgesio, santykių ir darbo streso problemų, poreikiais.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Astūrijos regione nuolatos daugėja žmonių, paveiktų psichologinių problemų. Protiniai sutrikimai dažnai įtakoja izoliaciją ir socialinę atskirtį. Vieną iš dažniausiai pasitaikančių protiškai nestabilių individų problemų sukelia darbo patirties ir reguliaraus mokymosi trūkumas. Tikslinę grupę sudaro tiek psichologinių problemų

turintys individai, tiek tie, kuriems gerai sekėsi valdyti savo negalią.

TIKSLAS

Pagrindinis projekto tikslas yra sukurti veiksmus ir veiklas, kuriais būtų skatinama žmonių, turinčių psichinę negalią ar kenčiančių nuo protinių problemų, integracija, gerinamos žinios, vykdoma socializacija. Veiklą vykdo aukštą kvalifikaciją turintys profesionalūs darbuotojai, kurie visiems gali teikti paslaugas itin dėmesingai ir atsižvelgdami į tai, kad kiekvienas iš to gautų naudos, laikantis aiškos veiklos krypties pagal specifines kiekvieno paciento charakteristikas, konkrečias patologijas ir problemas.

METODAI

Naudojamas socialinio skatinimo dalyvavimo metodas, įvertinus socialinius ir klinikinius poreikius. Tarpdisciplininio ir planavimo patiemis dalyvaujant darbo metodo pagrindas yra būtinybė spręsti socialines problemas, kurios dažnai lieka neišspręstos. Metodas leidžia problemas analizuoti, pirmiausia – vartotojų bei socialinių ir sanitarinių paslaugų vykdytojų lygmenyje.

Dėl šios priežasties projekto metodai įtakoja visišką žmonių, turinčių psichikos problemų, pasveikimą, naudojant šias priemones: informaciją, nuorodas ir kompetencijų bei įgūdžių perdavimą, naudos gavėjų integraciją, pabrėžiant psichikos sveikatos problemas, norint padidinti suvokimą ir pagarbą taip vadinamam išoriniam pasauliui.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Per keletą metų asociacijos veikla sugebėjo užtikrinti paslaugas skirtinguose Astūrijos regiono miestuose, būtent Aviles miesto socialiniame „Arbolon“ centre, Oviedo miesto „Santullano“ asociacijoje ir tokioje pačioje socialinės sveikatos asociacijoje Gijono mieste.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas yra ypatingas tuo, kad užtikrina empatinį, konkretų ir koncentruotą dėmesį žmonėms, turintiems protinių negalavimų, o ne tik suteikia paprastą ir vien tik gydomąją pagalbą. Projektas ne tik rūpinasi žmonėmis, turinčiais protinių patologijų, bet ir teikia paslaugas, kurios stimuliuoja pažinimo ir mokymosi galimybes, suteikia projekto dalyviams vietą susitikimams, skatina pasidalinti patirtimi ir ryšiais, supažindina su techninėmis galimybėmis ir ugdo turimus asmeninius gebėjimus ir įgūdžius.

Galiausiai projektas yra ypatingas tuo, kad siekia paneigti stereotipus ir klises apie žmones, turinčius protinių negalavimų.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Centro Municipal de Asociaciones EL ARBOLON
Tel. +34 635829878

El. p. hierbabuenagijon@hotmail.com

Tinklapis www.associationhierbabuena.org

„Facebook“

es-es.facebook.com/A.HIERBABUENA

RADE Ltd.

KONSULTACIJOS, TEATRAS IR MENAS ŽMONĖMS, TURINTIEMS PSICHIKOS SUTRIKIMŲ IR
PRIKLAUSOMYBĘ NUO NARKOTIKŲ

AIRIJA

APIE PROJEKTĄ

„RADE“ tikslas yra pagerinti narkomanų gyvenimo kokybę ir atkreipti dėmesį į jų izoliuotą elgseną bei nuobodulį, panaudojant įmanomą ir pasiekiamą kultūrinę veiklą. Ši veikla suteikia projekto dalyviams galimybę parodyti, kaip jie sugeba gyventi visuomenėje, ir paneigti visuomenėje vyraujančius stereotipus apie narkomanus.

Projektas suteikia paslaugas žemo slenksčio paslaugų naudotojams, jie supažindinami su iniciatyvomis, kaip atsikratyti priklausomybių, pvz., konsultacijos ir seminarai, kaip išvengti ligos pasikartojimo. Daugelis RADE projekto dalyvių yra nebaigę mokyklų. Siekdama pagerinti jų gyvenimą, RADE naudoja meninę veiklą. Pagrindiniai gyvenimiški įgūdžiai – raštingumas, pasitikėjimas savimi ir darbas komandoje – tai rezultatai, kurių pasiekia projekte dalyvaujantys žmonės, kiekvieną dieną dalyvaujantys programoje. Projekto užsiėmimus dalyviams veda daugelis

šiuolaikinių menininkų.

Projekto rezultatai – metinės viešos meno parodos, kūrybinės rašytinės publikacijos ir specialiai dalyviams sukurtos teatro pjesės, filmai, šokiai.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projekto modelio dalys buvo pritaikytos daugelyje organizacijų Dubline, Airijoje. Projektas sulaukė nemažai individualių ar grupių vizitų iš Portugalijos, Graikijos, Suomijos, Jungtinės Karalystės, Prancūzijos ir JAV agentūrų.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Komandinis darbas ir tarpusavyje susijusi vieša veikla konkuruoja su narkomanų pasyvumu, didina norą mokytis, pasitikėti savimi ir vertinti save. Tai padeda užtikrinti plačias galimybes mokytis ir įgyti įvairios patirties (raštingumo įgūdžių tobulinimo, pjesių rašymo ar skaitymo), techninių įgūdžių ir tai realizuoti dirbant teatre, rašant ar kuriant filmus.

Teigiami gyvenimo pokyčiai ir sprendimų priėmimo būdai yra pažįstami ir naudingi bet kuriai tikslinei grupei, ypač tai, kuri mano esanti nevertinama ir atskirta. Skatinami tie projekto dalyviai, kurie atranda ir įgyvendina naujoves, įtakojančias geresnes mokymosi ir įsidarbinimo galimybes. Padidėjęs pasitikėjimas savimi, savigarba, komunikacijos bei savęs vertinimo įgūdžių plėtojimas leidžia dalyviams pasikeisti ir nevartoti narkotikų, o dėl to gali pagerėti jų sveikata, santykiai su šeima, dažnai sumažėja tikimybė nusikalsti, padidėja galimybės apsigyventi stabilesnėje aplinkoje.

Projekto dalyviai kreipiasi ir dėl kasdieninių dalykų: detoksikacijos, apgyvendinimo, dalyvavimo teismuose, lankymosi medicinos priežiūros įstaigose ir tęstinio mokymo bei darbo patirties paieškos.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Michael Egan

El. p. michael@rade.ie

Tinklapiswww.rade.ie

Jackdrum: siek savo galimybių

SUAUGUSIŲJŲ IR BENDRUOMENĖS MOKYMOSI PROJEKTAS ŽMONĖMS, TURINTIEMS
MOKYMOSI NEGALIA

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

APIE PROJEKTĄ

„Jack Drum Arts“ projektas siekia užimti pavienius asmenis ir bendruomenes, skatinti kūrybinius atradimus, naudojantis sceniniu menu ir žiniasklaida. Kūrybinis darbas skirtinguose lygmenyse suteikia visų amžiaus grupių ir gebėjimų žmonėms galimybę atrasti naujovių savyje bei savo vietą pasaulyje.

Suaugusiųjų ir bendruomenės mokymosi programa buvo sukurta siekiant patenkinti suaugusiųjų, turinčių mokymosi sunkumų, poreikius. Kursus sudaro muzikos, dainų, filmų kūrimas ir skaitmeninis istorijos pasakojimas. Sesijos yra orientuotos į besimokantįjį, siekiama, kad kiekvienas jaustų bendrumą ir galėtų dirbti tokiu tempu, kuris atitinka jų sugebėjimus.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Tikslinę grupę sudaro žmonės, kenčiantys nuo psichikos sveikatos problemų, suaugusieji, turintys mokymosi ar fizinių problemų, ir ilgalaikiai bedarbiai. Be to, yra dirbama su neregiais ir silpnaregiais, siekiama jiems padėti papasakoti savo istorijas ir sukurti filmą, kuris atskleidžia išskylančius sunkumus, gyvenant netekus regėjimo. Nors patys mokiniai savarankiškai negali sukurti filmo, jie gali kurti turinį ir yra atsakingi už galutinį redagavimą, istoriją ir jos pasakojimo būdą.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projektą galima lengvai perkelti į kitą šalį, jeigu menininkai bus suinteresuoti dirbti su šia tiksline grupe. Menininkams turėtų būti surengti trumpi apmokymai, kaip dirbti su problemų turinčiais asmenimis. Projektą galima pridėti prie jau esamų sunkumų turinčių suaugusiųjų mokymosi programų.

„Jack Drum Arts“ projektas yra remiamas ir dotacinėmis lėšomis, ir savivaldybės skirta parama. Pradedant naują šio tipo programą, finansavimo reikėtų ieškoti savivaldybės biudžete.

Paramos sutartis derėtų rengti su organizacija, jau dirbančia su šia tiksline grupe.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projekto sėkmė yra besimokančiųjų malonumas, kurį jie gauna pasiekus aukštesnių ar žemesnių meninių rezultatų. Dirbdami projekto organizatoriai tikisi aukštos kokybės ir rūpinasi, kad jų mokinius mokyty aukštos kvalifikacijos menininkai, kurie skatintų siekti pagal galimybes geriausio rezultato. Projektas įkvepia ir gerina dalyvių sveikatą ir emocinę būseną. Kūrimas kartu suteikia dalyviams daug daugiau pasitikėjimo savimi ir puikų pasiekimo jausmą, kurį jie vėliau panaudoja savo kasdieniniame gyvenime.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Helen Ward
Tel. +44 1388 765002

El. p. helen@jackdrum.co.uk

Tinklalapis www.jackdrum.co.uk

Ryšų kūrimas

ESMINIŲ PROTINIŲ SVEIKATOS SUTRIKIMŲ TURINČIŲ SUAUGUSIŲJŲ BENAMIŲ MOKYMOSI PATIRTYS

AIRIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

APIE PROJEKTĄ

Klonmelyje, Tiperario grafystėje (Airija), jau penkerius metus yra vykdomas projektas, kurio objektas yra socialiai atskirti, išsilavinimo neturintys asmenys. Mokymesi tai yra žingsnis atgal, kur formuojamos mažos klasės ir, kai reikia, jeigu yra nepasiruošusių mokyti su visais, formuojamos klasės „vienas prie vieno“. Ši programa siūlo mokiniui iš naujo pradėti mokytis suaugusiųjų švietimo sistemoje, kur jie gauna galiojančius, jų pastangas patvirtinančius pažymėjimus.

Programa skirta suaugusiems, vartojantiems narkotines medžiagas, alkoholį ir/arba benamiams, turintiems protinių sveikatos problemų dėl narkotikų vartojimo. Prieš dešimt metų programa buvo sukurta Vaterfordo mieste kaip atsakas į benamių žmonių poreikį mokytis. Mokymai vyko kartą per savaitę, daug dėmesio skiriant gyvenimiškų įgūdžių (tokių kaip maisto gaminimas) gerinimui.

Projektas vykdomas bendruomenės centre ir mieste, kur yra narkotikų priklausomybės

centrai, bendruomenėje dirbantys socialiniai darbuotojai, probacijos tarnybos, moterų prieglaudos, paslaugas benamiams, turintiems psichikos sveikatos sutrikimų, teikiančios įstaigos ir t. t. Projekto dalyviai yra šių įstaigų lankytojai.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Šiuo metu projektas vykdomas trijose Airijos grafystėse (Pietų Tiperario, Vaterfordo, Karlou). Projektą galima vykdyti ir kitose šalyse, tačiau jis turi būti vykdomas bendruomeninėje organizacijoje, gerai įrengtame mokymo centre su tinkamais mokytojais ir valdymo struktūra. Šio tipo paslaugos galėtų būti susietos su vietinės savivaldos turimomis sutartimis arba su organizacija, kurios nariai galėtų būti projekto dalyviai.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Vykdamas projektą kartu po vienu stogu su kitomis įstaigomis, projekto dalyviai gauna didelę ir visapusišką paramą. Be to, projekto vykdytojai siekia dalyviams suteikti papildomą paramą, kuri padėtų jiems spręsti dėl kenksmingų medžiagų vartojimo iškilusias priklausomybės problemas. Projektas bendradarbiauja su plataus spektro tarnybomis.

Projektas turi didelį poveikį ir suteikia galimybę dalyviams užaugti kaip individams ir pradėti tikėti savimi. Visi, kurie toliau dalyvauja projekto veikloje, gauna kiekvieno modulio baigimo pažymėjimą (turi baigti 7 modulius, kad gautų didįjį apdovanojimą). Kai kurie dalyviai itin patobulėjo, tęsė mokslus ir pradėjo dirbti. Visos išvardintos priemonės padeda atstatyti pasitikėjimą savimi. Projektas turi daug sėkmingų istorijų, pavyzdžiui, viena mokinė norėjo tapti kirpėja, o dabar stažuojasi vietiniame grožio salone.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Jenny Ryan

Tel. +353 86 771 6289

El. p. mcsouthtipperary@wstcys.ie

Rėmėjai:

Waterford and Wexford ETB

Vaterford ir pietų Tiperario bendruomenės jaunimo tarnyba

Tinklapis www.wstcys.ie

Biblioteca la Conca

BIBLIOTEKOS PARAMA ŽMONĖMS, TURINTIEMS PSICHIKOS SUTRIKIMŲ

ITALIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

Photo: Fotolia

APIE PROJEKTĄ

Projektą 2002 metais pradėjo Milano švento Pauliaus ligoninės psichinės sveikatos skyrius. Per kelerius metus projektas išpopuliarėjo ir sulaukė paramos. Dabar projekto atramos taškas yra svarbus subjektų, asociacijų, universitetų, o svarbiausia – viešųjų Milano savivaldybės bibliotekų tinklas. Projektą sudaro nedidelė gydomoji veikla, susijusi su dienos centro lankytojais.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Tikslinę grupę sudaro suaugę asmenys, hospitalizuoti Milano švento Pauliaus ligoninės

psichinių sutrikimų centre, kuriems yra reikalinga pagalba ir rehabilitacija po įvairių psichikos ligų. Pirmame projekto etape tikslinę grupę sudarė psichikos ligomis sergantys pacientai, kurie, jeigu nebūtų tinkamai prižiūrimi, vis labiau netektų savo autonomijos, dar labiau susirgtų ir būtų socialiai atskirti.

TIKSLAS

Suaugusių žmonių, sergančių psichikos ligomis ir gyvenančių trapijoje aplinkoje, susirinkimų vietos Milane yra uždaros ir saugomos, jose nedalyvauja žmonės iš išorės. Svarbiausias projekto tikslas yra dirbti su sergančiaisiais socializacijos procese,

skirti jiems laiko, skaityti knygas už paciento ir daktaro santykių ribų. Projekto tikslas yra kurti veiksmingus santykius su pacientais ir jungti ligą su reabilitacija.

METODAI

Projekto veikloje naudojama metodologija yra griežtai susijusi su švietimu. Pasitelkus formalųjį ir neformalųjį švietimą, pvz., filmų žiūrėjimą ir knygų skaitymą, gali būti įgyvendinamas tinkamas paciento priėmimas, rūpinimasis juo ir išklausymas. Sveikatos ir švietimo vykdytojų tikslas nėra vien sužinoti šio diskomforto sudėtingumą, bet ir skatinti bei atnaujinti santykius, emocinius ir pažintinius paciento gebėjimus.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Norint paremti ir išplėsti projektą bei suteikti galimybes jo vystymuisi, buvo įkurta kultūros asociacija „*Alziamo il Volume*“, kurios tikslas – skatinti jau esamų sustiprintų ir atnaujintų paslaugų projektus. Projekto tikslas yra sustiprinti Milano savivaldybės bibliotekos vaidmenį dirbant su psichikos ligomis sergančiais asmenimis.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projektas yra ypatingas tuo, kad per užsiėmimus pacientai įgijo gebėjimų ir įgūdžių, padedančių palaikyti sėkmingus ryšius su bibliotekų skaitytojais, išduoti knygas, jas kataloguoti ir atlikti visas sekretoriato pareigas ir užduotis. Projektas demonstruoja sėkmingos naujos metodologijos panaudojimą apsaugos, rūpinimosi ir reabilitacijos srityse. Ir šiandien, norėdami pasiekti gerą personalinio savarankiškumo lygį, socialinę ir profesinę integraciją, pacientai darbuojasi bibliotekoje.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Dipartimento di Salute Mentale dell'Azienda Ospedaliera San Paolo (Milanas)

Kontaktinis asmuo – Barbara Bortolini ir Claudia Giangregorio

Tel. +39 02 81843304

El. p. biblioteca_laconca@libero.it

Tinklapis www.comune.milano.it

„Facebook“ [La Conca Biblioteca](#)

Kalėjime jaunas

JAUNŲ NUSIKALTĖLIŲ INTEGRACIJA

ŠVEDIJA

4 Geriausi praktikos projektai asmenims iš pažeidžiamų grupių

APIE PROJEKTĄ

Kasmet į Švedijos kalėjimus patenka apie du šimtus 18–21 metų amžiaus žmonių, daugiausia jaunų vyrų. Kasdien žiniuose pateikiama informacija apie jų nusikaltimus, teismo posėdžius ir teisėjus, bet retai kada rašoma kas nors apie žmogų – kaltinamąjį. Anksti nutraukę mokslus mokyklose, patyrę patyčių, nedarbą, socialinę atskirtį ir finansinių sunkumų – faktoriai, siejantys nusikaltimus padariusius asmenis. Daugelis jų, būdami kalėjime, turi dėmesio trūkumo ir hiperaktyvumo sutrikimą ar sužino šią diagnozę.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Darbo muziejus, Švedijos Pataisančio gydymo agentūra ir Nacionalinė asociacija buvusiems nusikaltėliams nutarė leisti jauniems kaliniams kalbėti apie savo gyvenimus ir paversti savo istorijas kilnojamąja paroda. Projektas buvo įgyvendintas gavus finansavimą iš Švedijos paveldo fondo. Muziejui tai buvo nauja tikslinė grupė, su kuria reikėjo dirbti. Darbo muziejus (*Arbetets*) yra visų seansų vieta. Jis buvo atidarytas 1991 metais sename buvusio pramonės rajono *Norrköping* (Švedija) medvilnės verpimo fabrike. Muziejaus parodose, seminaruose ir pedagoginių programų veikloje yra vaizduojamas darbininko gyvenimas ir darbo sąlygos. Muziejaus tikslas yra būti naujoviška susitikimų vieta, kuri skatina diskusijas apie žmonių darbą, gyvenimus ir sąlygas, o ir pats muziejus buvo atnaujintas darbui su įvairiomis tikslinėmis grupėmis.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

2014 metų sausį jauni kaliniai Luleå kalėjime (Švedijos šiaurėje) pradėjo tartis su Darbo muziejaus darbuotojais dėl galimybės surengti parodą. Jie pasidalino savo gyvenimo istorijomis ir papasakojo, kaip jaučiasi uždaryti. Jauni kaliniai iš kitų kalėjimų ir sulaikymo centrų taip pat dalyvavo projekte, vadovaujami savo mokytojų, siuntė savo gyvenimo istorijas. Kuriant parodą iš viso dalyvavo 25 jauni kaliniai.

METODAI

Dalyviai įgijo ne tik pažintinių ir bendravimo, bet ir socialinių, fizinių ir mokymosi įgūdžių, didesnę pasitikėjimą savimi. Tikėtina, kad paroda bus motyvuojanti priemonė darbui su jaunais suaugusiais nusikaltėliais ir padės jiems pradėti siekti išsimokslinimo ir darbo.

Muziejus taip pat išleis knygą (2016–2017 metais), kurioje bus išdėstyti metodai, naudoti renkant ne tik kalinių gyvenimo, bet ir kalėjimo darbuotojų istorijas. Knyga bus švedų kalba.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Darbo muziejuje paroda buvo atidaryta 2015 metų sausį ir bus perkelta į šešias skirtingas Švedijos vietas. Numatoma, kad parodą aplankyti turėtų apie 100 000 lankytojų. Kiekvienoje parodos vietoje jaunam buvusiam kaliniui bus siūloma keturis mėnesius padirbti ekspozicijos gidu. Tokiu būdu projekto partneriai tikisi padėti kovoti su prietarais ir skatinti didesnę atvirumą su nuteistais žmonėmis bei suteikti informacijos apie žmones, turinčius neuropsichiatrinių sutrikimų, ir padėti buvusiems nuteistiesiems pradėti naują gyvenimą.

Nuotrauka: Peter Holgersson

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tinklapis www.arbetetsmuseum.se

Tinklapis

www.arvsfonden.se/projekt/ung-i-fangelse

Įkvėpti – Suaugusiųjų programa

ŠVIETIMO, TERAPINĖS IR LAISVALAIKIO PASLAUGOS NEJGALIEMS ŽMONĖMS

MALTA

APIE PROJEKTĄ

Projekto vykdytojai tiki, kad kiekvienas turi teisę į lygybę ir integraciją. Projektu siekiama pabandyti padėti kiekvienam, turinčiam negalią, tai pasiekti, teikiant terapines ir laisvalaikio paslaugas individams ir jų šeimoms. Per bendruomenės įsitraukimą ir nepriklausomo gyvenimo įgūdžių apmokymus programa siekia neįgaliems žmonėms suteikti galimybių integruotis į visuomenę ir gyventi kokybiškesnį gyvenimą, užsiimant fiziologinėmis, socialinėmis, rekreacinėmis, rūpinimosi namais ir savimi veiklomis, atitinkančiomis jų amžių.

Tai yra tęstinė nepriklausomo gyvenimo mokymų programa, susieta su įsidarbinimo įgūdžių formavimu ir darbo instruktavimu. Šie įgūdžiai visuomet yra reikalingi.

Įsidarbinimo įgūdžių formavimas prisideda prie socialinio ir profesinio žmonių, turinčių sunkumų bandant patekti į darbo rinką, integravimosi.

Projektas veikia kaip strateginis darbdavių, šeimų ir kitų socialinių veikėjų partneris, skatinantis kokybišką gyvenimą darbo metu. Tikslinės grupės pradeda apmokymus nuo

bendrų kursų, sustiprinančių jų įgūdžius bei veiksmingumą ieškant karjeros galimybių, ir tuo pat metu padeda jiems pasirinkti profesinę kryptį.

Projektas taip pat prisideda prie integracijos, moko visuomenę, gerina tos pačios visuomenės grupės suvokimą ir turi daugiausiai žinių apie neįgaliuosius Maltoje.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Pagrindinė šio modelio sėkmė priklauso nuo holistinės modelio kilmės. Norint perkelti šį modelį, reikėtų turėti prieigas prie visų toje vietovėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems. Sukūrus šio tipo modelį, padidėja galimybės pasirašyti sutartį su vietos savivaldos institucijomis dėl neįgaliesiems teikiamų paslaugų finansavimo. Projektas 50 proc. yra finansuojamas, pasirašius sutartį su valdžios institucijomis ir kitas paslaugų teikimo sutartis, 34 proc. lėšų gaunama iš fondų ir dotacijų (įskaitant komercines veiklas), 16 proc. lėšų – iš kitų šaltinių, įskaitant Europos Sąjungos fondus, bei mokesčių. Panašios sistemos reikėtų norint pradėti tokią veiklą kitur.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Projekto siūlomas holistinis būdas suteikia dalyviams galimybę įvairiausiškai vystytis, apjungiant gyvenimiškus įgūdžius, ir, pagerėjus jų gerovei, siekti įsidarbinimo ir tolesnio mokymosi. Inspiravimo fondas buvo įkurtas susijungus Edeno fondui ir „Razzett Tal-Hbiberija“ – dviem pirmaujančioms paramos teikėjoms, dirbančioms su neįgaliaisiais susijusioje srityje. Šios dvi organizacijos į naują fondą perkėlė visus savo išteklius ir darbuotojus. Fondas paslaugas teikia vienoje vietoje, išvengiama dubliavimosi, skatinamas holistinis, būtent tam asmeniui skirtas, paslaugų teikimas.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Tel. +356 2189 0000

Faksas +356 2180 7708

Gebėjimas, o ne neįgalumas darbo vietoje

PATARIMAI DARBDAVIAMS, SAMDANTIEMS ASMENIS, TURINČIUS SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ LATVIJA

APIE PROJEKTĄ

Projektas „Gebėjimas, o ne neįgalumas darbo vietoje“ prisideda prie labai svarbios problemos sprendimo – žmonių, turinčių specialiųjų poreikių, įdarbinimo. Projektas skirtas ne tik nedarbo sumažinimui ir kovai su socialine atskirtimi, bet ir praktiniam „Jungtinės neįgaliųjų žmonių konvencijos“ įgyvendinimui, jis naikina svarbią kliūtį – darbdavių nuomonę apie neįgalumą ir gebėjimus, jų patirties trūkumą, informaciją ir motyvaciją bei vyraujantį požiūrį: „Kodėl turiu samdyti neįgalųjį, jeigu galiu samdyti ne neįgalųjį?“

Projektą įgyvendino penkios institucijos iš keturių šalių: Vokietijos, Italijos, Latvijos ir Lietuvos. Pirminis projektas buvo vykdomas Leonardo da Vinčio programos finansuoto projekto „Gebėjimas, o ne neįgalumas įdarbinant“ (2003–2005 metai), kuris gavo kokybės apdovanojimą ir galėjo toliau vystyti veiklą bei adaptuoti ją kitame projekte – „Neįgaliųjų įdarbinimo didinimas“ (2008–2010 metai).

TIKSLINĖ GRUPĖ

Projektas skirtas žmonėms, turintiems negalią.

TIKSLAS

Pagrindinis projekto tikslas yra mažinti neįgalių žmonių diskriminaciją įdarbinant ir vystyti darbdavių (vadybininkų ar instruktorių) kompetencijas ir įgūdžius, siūlant jiems modernų ir naudingą nuotolinio mokymo kursą ir metodinę medžiagą.

METODAI

Buvo sukurtas nuotolinio mokymo kursas, skirtas verslininkams ir vadybininkams, dirbantiems skirtinguose ekonomikos sektoriuose, taip pat verslo administravimo ir žmogiškųjų išteklių valdymo studijų programų studentams, kurie tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvauja neįgaliųjų žmonių įdarbinime.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR PRITAIKYMAS

Projektą lengvai galima pritaikyti kitoje šalyje ar institucijoje. Tinklapyje yra pateikta įvairios projekto medžiagos, t. y. nuotolinio mokymo kursai, instruktorių užrašai. Visa medžiaga yra pateikta anglų, vokiečių, italų, latvių ir lietuvių kalbomis.

PROJEKTO IŠSKIRTINUMAS

Nuotolinio mokymo kursas yra lankstus ir juo gali naudotis darbuotojai, valstybės tarnautojai, savivaldybių institucijos, žiniasklaida ir socialinės atskirties srityje dirbantys žmonės. Projekto medžiaga išsamiai informuoja apie neįgalių žmonių įdarbinimą ir integraciją darbo aplinkoje. Projekte pateikiamos analitinės apžvalgos, atvejų iš kitų Europos Sąjungos šalių tyrimai, neįgaliųjų integracijos ir įdarbinimo rezultatai. Šie tyrimai buvo atlikti Vokietijoje, Italijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

KONTAKTAI IR DAUGIAU INFORMACIJOS

Kontaktinis asmuo – Marga Zivitere

El. p. marga.zivitere@isma.lv

Tinklapis www.andiw.isma.lv/

IV Projekto išvados

„Erasmus +“ projektas „On the Move“ vykdytas nuo 2014 iki 2016 metų. Projekto vykdymo metu konsorciumas buvo susitikęs Europoje keturis kartus ir susitikimų metu intensyviai dirbo. Turinio prasme šio projekto produktas yra tai, ką jūs dabar laikote savo rankose – tai geriausių projektų ir programų pavyzdžių leidinys, kuriuo mes labai džiaugiamės.

Visi partneriai turėjo galimybę pasidalinti savo įžvalgomis, kuriant teigiamas mokymosi aplinkas tiems žmonėms, kurie paprastai nedalyvauja mokymesi visą gyvenimą. Mes visi gauname naudos iš kitų partnerių įgytos patirties ir kūrybingumo. Tyrinėti ir pristatyti geriausios praktikos pavyzdžiai suteikė mums naujų postūmių ir praturtino mūsų darbą. Šiame leidinyje siekiame pasidalinti informacija apie svarbią Europoje vykdomą pedagoginę veiklą ir tikimės užtikrinti projekto „On the Move“ nuoseklų vystymąsi, pristatydami projektų pritaikymo galimybes.

Projektų pritaikymo galimybės yra įvairios. Kai kurie projektai (pvz., Keliaujanti paroda apie neraštingumą, Vyrų garažų asociacija) gali būti perkelti tokie, kokie yra (visiškai nekeičiant). Kiti projektai (pvz., Teprom Čekijos romų mažumos įtraukimas į veiklą) negali būti taip lengvai perkelti į kitas šalis, nes jie akivaizdžiai yra susiję su specifinėmis etninėmis ir kultūrinėmis bendruomenėmis. Be to, pagrindinė idėja yra suteikti daugiau galių žmonėms iš mažumų, aprūpinant juos priemonėmis ir parama, skatinant jų savarankiškumą. Šio tipo projektai gali būti pritaikyti kitose šalyse ir kitoms pažeidžiamoms grupėms.

Projektas „On the Move“ sustiprino mūsų profesinius įgūdžius, įkvėpė ir paskatino kurti naujų idėjų, kaip didinti mokymosi galimybes nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms. Bendras darbas projekte dar kartą parodė, kad mes, mokymosi visą gyvenimą organizacijų

atstovai, turime būti lankstesni ir pasiekti tikslines grupes ten, kur jos yra, pvz., darbo vietoje, kaimo vietovėse, jų gyvenamuosiuose rajonuose ir t. t. Be to, svarstome priemonių ir metodų pritaikymą besimokančiųjų pirmaeiliams poreikiams. Vienas svarbiausių mūsų tyrimų rezultatų yra tai, kad tikslinės grupės dalyvauja projektuose nuo pat pradžios – nuo projekto vystymo, jos įtraukiamos kaip mentorai, bendraminčiai ar netgi instruktoriai.

Be šių rezultatų, projektas „On the Move“ suteikė galimybių susitikti su mokymosi visą gyvenimą ekspertais, aptarti darbo panašumus ir skirtumus. Mūsų individualūs požiūriai prasiplėtė, teigiamas bendradarbiavimas bei bendro tikslo siekimas buvo labai džiuginanti patirtis.

Būsime dėkingi, jeigu šiame leidinyje pateikti projektai ir metodai įkvėps jus, ir prisidėsite prie kiekvieno asmens mokymosi visą gyvenimą!

Leidimo duomenys

Šis leidinys buvo sukurtas partnerių vykdamt projektą „On the Move“. Projektas yra kofinansuotas Europos Sąjungos „Erasmus+“ 2014 – 2020 švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programos.

Atsakomybė

Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

Licencija

Šis leidinys yra licencijuotas Creative Commons Licence >>Attribution-Share Alike 4.0 International<<

Projekto partneriai

ttg team training GmbH

Holzmarkt 7 | 72070 Tübingen
ulrich.renner@team-training.de
www.team-training.de

Vytauto Didžiojo universitetas

K. Donelaičio g. 58 | 44248 Kaunas
Egle.Salnaite@vdu.lt
www.vdu.lt

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

Stichting De Regenboog Groep

Droogbak 1d | 1001 EW Amsterdam
eschatz@correlation-net.org
www.deregenboog.org

Superact C.I.C.

13 Oldway Park | TA21 8EB Wellington
contact@superact.org.uk
www.superact.org.uk

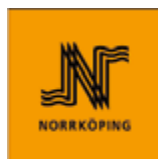
Promidea Cooperativa Sociale

VIA CRATI 48/C | 87036 Rende Cosenza
sandra.perfetti@promidea.com
www.promidea.it

Norrköpings stadsmuseum

Västgötegatan 19-21 | 60221 Norrköping
stadsmuseet@norrkoping.se
www.norrkoping.se/kultur-fritid/museer/stadsmuseum

BFI Tirol Bildungs GmbH

Ing.-Eitzel-Straße 7 | 6010 Innsbruck
margit.kerschbaumer@bfi-tirol.at
www.bfi-tirol.at

